

HÜRRIYET GAZETESİ

18 ay sonra ilk halka arz Ran Lojistik oldu 49 saniyede kapışıldı
Şimşek: Türkiye’de büyümeyi bankacılık destekleyecek
Türk insanının kimyası gecikmelere alışık değil
Yer altında 2.5 trilyon dolar yatıyor

MİLLİYET GAZETESİ.....6

Koç, Rusya’da petrol aramayı planlıyor
Bonoda yabancı satışı yerlilere de sıçradı
‘2010 bütçesinin hedefi düşük faiz’
Yılmaz: Tobin vergisi ‘Gündemimizde yok
DYH: Vergi cezasında yargı süreci devam ediyor
Tofaş’ın net kârı yüzde 771 arttı
GÜNGÖR URAS...Domuz gribi pazarlanıyor (Koyun can derdinde,kasap mal derdinde)
YAMAN TÖRÜNER...Ne olacak bu ilaç fiyatları?
OSMAN ULAGAY...Faizlerdeki düşüşün sonuna gelindiyse...

SABAH GAZETESİ.....12

Rüzgardan elektrik üretilecek
Doğalgaz fiyatları artabilir
Dolar 1.48 TL'ye yükseldi
'5.3 milyar liralık varlık beyanı oldu'
POAŞ'a soruşturma EPDK'nın gündeminde
'Piyasa dengeli değil balonları önleyelim'

REFERANS GAZETESİ.....15

Dört büyük şirket istedi, bağımsız denetim tebliği değişti
Bankalar zarar yazmaya başladı, Hazine kağıdı cazibesini yitirdi
GSD'deki yükselişin arkasından Galip Öztürk'ün şirketi çıktı
Dezenfekte sektörü canlandı
İş Bankası 2010'da ofansif olacak
Dolara bir darbe de Çin'den geldi
Ran'ın halka arzına 2.3 kat talep geldi
Seferberlikte hayal 8 saatte 1 halka arz
SEYFETTİN GÜRSEL ...Avrupa, Türkiye'yi kaybediyor mu?
HALUK BÜRÜMCEKÇİ...Faizlerde yükseliş başladı mı

HABERTÜRK GAZETESİ.....24

Yılsonunda enflasyon kaç olacak?
'Petrol önce 85, sonra 110 dolara çıkacak'
Ran Lojistik hisselerine büyük ilgi

HÜRRİYET GAZETESİ

18 ay sonra ilk halka arz Ran Lojistik oldu 49 saniyede kapışıldı

Mayıs 2008’de yapılan Türk Telekom’un halka arzından 18 ay sonra, borsada ilk halka arzı Ran Lojistik gerçekleştirirken, hisseler 49 saniyede, 9 milyon TL’nin (halka arz büyüklüğünün tamamı kadar) üzerinde talep geldi. Bugün de devam edecek arzın ilk gününde hisseler 21 milyon TL’lik talep geldi. Arzın 2.3 katı olan bu talebe karşılık, hisselerin yüzde 87.5’i satıldı.

KÜRESEL krizin etkilerinin devam ettiği dönemde İstanbul Menkul Kıymetler Borsası’nda (İMKB) 18 aydan sonra ilk halka arz gerçekleştirildi. Ran Lojistik’in dün saat 11’de başlayan halka arzına, ilk 49 saniyede 9 milyon 152 bin TL’lik talep geldi. Yani henüz 1 dakika dolmadan halka arz büyüklüğünün tamamı kadar talep oluştu. Böylece 2.86 TL’den halka arza çıkan Ran Lojistik hisselerinde tavan fiyat 3.16 TL’ye yükseldi. İlk gün oluşan talebin toplamı ise 21 milyon TL’yi buldu. Böylece ilk gün arz büyüklüğünün 2.3 katı taleple karşılaşılacak olan Ran Lojistik, halka arza konu olan 3.2 milyon TL nominal değerli hisselerinin yüzde 87.5’i yatırımcısı ile buluştu.

Yatırımcı halka arzı özlemiş

Ran Lojistik Yönetim Kurulu Başkanı Ramiz Benli, halka arza gelen yoğun ilgiye yönelik şunları söyledi: “Uzun süredir halka arz yok ve borsa yatırımcısı halka arzı özlemişti. İlgi olacağını ve birkaç katı talep göreceğimizi bekliyorduk. Borsa yatırımcısı, Ran Lojistik hisselerine beklediğimiz gibi ilgi gösterdi, çok mutluyuz. 18 ay sonra borsa yatırımcısını İMKB ile yeniden buluşturan, Ran Lojistik’e gösterilen ilgi için tüm yatırımcılara teşekkür ediyoruz. Onların bu ilgisi, ne kadar doğru bir karar verdiğimizizi de gösterdi. Bizde, yatırımcılarımızı mutlu etmek için elimizden geleni yapacağız. Yatırımcının bize gösterdiği ilgiyi en iyi şekilde cevap vereceğiz.”

11 milyon dolarlık yatırım

Benli, Ran Lojistik’in yatırımların ardından temettü veren bir şirket olacağına değinerek şunları söyledi: “Mart ayında, ağustos ayı gibi bu halka arzı gerçekleştireceğimizi öngörmüştük. Ancak ekim ayına kısmet oldu. Böyle bir dönemde gelen talep bizi çok memnun etti. Halka arzdan elde edilecek 10 milyon TL civarında oluşacak gelir depo ve antrepo yatırımlarına yönlendireceğiz. Yatırım tutarı 11 milyon dolar civarında olacak. Bu yatırımın kendini 4-5 yılda amorti etmesini bekliyoruz. Biz buradan yüksek kârlılık elde ederek yatırımcılarla paylaşmak istiyoruz. Depo antrepo yatırımlarının kâr marjı yüzde 50’ler civarında.”

GMYO’ya dönüştürebiliriz

Önümüzdeki döneme ilişkin planları konusunda bilgi veren Ramiz Benli, sözlerine şöyle devam etti: “Önümüzdeki dönemde Almanlar’dan 2007 yılında satın aldığımız yüzde 99’u Ran Lojistik e ait olan DTC Taşımacılık ve Ticaret ve Limited şirketini, içinde depo ve antrepoların olduğu bir gayrimenkul yatırım ortaklığına dönüştürmeyi planlıyoruz.”

Yüzde 25.2’si küçük yatırımcıya

HALKA arz öncesi Ran Lojistik’in yüzde 83’üne sahip olan Ramiz Benli’nin payı arz sonrası yüzde 62.09 olacak. Yüzde 25.2’si küçük yatırımcıya ait olacak şirkette, Uğur Özer’in payı yüzde 10’dan yüzde 7.48’e gerilerken, LTK Gümrük Müşavirliği’nin payı ise yüzde 2’den yüzde 1.50’ye düşecek. Bunun dışında arz sonrası yüzde payları yüzde 0.75 paya sahip olacak ortaklar ise şöyle: “Gülhun Gülfem Benli, Haluk Benli, Hakan Kavruk, Necmi Geçmez, Yüksel Taşkoparan.”

2009 ciro hedefi 32-35 milyon TL

Ran Lojistik, 1990 yılında lojistik sektöründe forwarder (yükleyici ile taşıyıcı arasındaki kurum) olarak uluslararası karayolu taşımacılığı ile faaliyete başladı.

Şirket iki yıl sonra kamyon ve araç yatırımları gerçekleştirdi.

Entegre bir lojistik hizmeti sağlayabilmek için 1995 yılında Samandıra’daki tesislere geçti ve depolama alanında faaliyet gösterebilmek amacıyla, Almanya’da bulunan Deutsche Transport Compagnie (DTC) ile işbirliğine gitti.

2006’da üç merkezde toplam 21 bin 300 metrekare kullanım alanında, toplamda 41 bin metrekare kiralanabilir alan antrepo ve depo olarak müşterilerin hizmet vermeye başladı.

Şirket 2007 yılında ise DTC Taşımacılık ve Ticareti satın aldı.

2008 yılında 39 milyon TL’lik ciroya ulaşan şirket bu yıl 32-35 milyon TL’lik ciroya ulaşmayı hedefliyor. Şirket, ABD ve AB ülkeleri başta olmak üzere Geodis, Gebrüder Weiss ve DTC gibi lojistik gruplarının da

aralarında bulunduğu 20'den fazla ülkedeki acenteleri ve 178 çalışanıyla Arçelik, Siemens, Arçelik-LG, Nokia, Valliant, Turkcell, Evyap, Paşabahçe başta birçok müşteriye hizmet veriyor.

Bu halka arz durgunluktan çıktığımızın işareti

SERMAYE Piyasası Kurulu (SPK) Başkanı Vedat Akgiray, bir yılı geçen bir aranın ardından ilk halka arzın gerçekleşmesini "Ekonomik durgunluktan çıktımıza ilişkin güzel bir işaret" olarak yorumladı. Akgiray, SPK ile fonksiyonel muadili olan ABD'nin Menkul Kıymetler ve Borsalar Komisyonu'nun (SEC) birlikte düzenlediği "Çalkantılı Dönemlerde Piyasayı Koruma: Menkul Kıymet Düzenleyici Kuruluşlarının Gözetim, İnceleme ve Denetimi" başlıklı uluslararası eğitim programında da şöyle konuştu: "Hem gözetim hem de denetim ve izleme alanlarında çok daha dikkatli olunmaya başlandı. Özellikle düzenlemelerin ana hedeflerine geri dönülmesi gerekli. Bu hedefler de fiyat istikrarı, mali sistemin istikrarı ve sistemik risklerin önlenmesi ile küçük yatırımcıların piyasada güveninin korunmasıdır. Sistemik risklerin yönetimi, uluslararası işbirliğine, eş güdüme ve hızlı hareket edebilmeye dayalı."

Orta yol bulunmalı

SEC Direktörü Yardımcısı Robert Fisher de, özel sektör ile düzenleyicilerin çıkarlarının aslında bire bir örtüşüğünü savunarak, şunları söyledi: "Özel sektörde mali piyasalarda çalışan kişiler, 'düzenleyiciler bizi biraz rahat bıraksın, daha genç bir piyasayız' gibi şeyler söyleyebiliyor. Ama size böyle bir rahatlık sağlayamazlar. Sonuçta itibarınız büyüdükçe paranız büyüyecektir. O nedenle de, para ne ister, neden korkar, hepsini dikkate almanız gerekiyor. Piyasalarda hiç düzenleme olmaması ve aşırı düzenleme arasında orta yolun bulunması gerekiyor. Ortadaki koridorda sektörle birlikte maliyet etkin yatırım koruma yöntemlerinin geliştirilmesi yer alıyor. Bugün özel sektör ve düzenleyiciler fikir alışverişinde bulunmalı ki bu orta yolu bulsunlar."

Şimşek: Türkiye'de büyümeyi bankacılık destekleyecek

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, 2010 yılı bütçesinin, 'küresel ekonomik krizden çıkış bütçesi' olduğunu söylerken, Türkiye'de bankacılık sektörünün önümüzdeki dönemde büyümeyi güçlü bir şekilde destekleyeceğini tahmin ettiğini belirtti.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda, 2010 Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2008 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın sunumunu yapan Şimşek, şu noktaları vurguladı:

En kötü geride kaldı

Türkiye ekonomisi de küresel bu krizden etkilendi. Türkiye'deki bankacılık sektörü bu yaşanan şoka karşı büyük dayanıklılık göstermişken, reel ekonomi krizden etkilenmiştir. Ancak, en kötü dönem geride kaldı. Krizden çıkış emareleri güçleniyor. TÜİK ve Merkez Bankası tüketici güven endeksi ve Merkez Bankası'nın reel kesim güven endeksinde önemli bir toparlanma yaşanıyor.

Faizdeki düşüş

Küresel krize rağmen, Merkez Bankası rezervlerindeki azalma çok sınırlı oldu. Bu finans piyasalarında istikrarın sağlanmasında önemli bir rol oynadı. Bu krizde Türkiye'nin risk primi gelişmiş ve gelişmekte olan birçok ülkeye oranla çok daha az arttı. Bu da Türkiye'ye olan güveni yansıtmakta. Önceki krizlerin aksine Türkiye'de faizler ciddi bir şekilde düştü. Bu Türkiye'nin gelecekteki borç yükü üzerinde olumlu etkide bulunacak.

Türkiye'nin artı değeri

Bankacılık sektöründe kârlılık oranı yüksek seyretmeye devam ediyor. Güçlü bankacılık sektörümüz küresel krizin Türkiye'ye yansımaları başlangıçta bertaraf edemedi. Ancak, krizden çıkışta bankacılık sektörü Türkiye'nin en büyük artı değeridir. Türkiye'de bankacılık sektörünün önümüzdeki dönemde büyümeyi güçlü bir şekilde destekleyeceğini tahmin ediyoruz.

Türk insanının kimyası gecikmelere alışık değil

Ekonomi gazetesi Financial Times “Pazartesi Söyleşi” bölümünde, Koç CEO’su Bülent Bulgurlu’yu ağırladı.

Grubun performansının da değerlendirildiği yazıda, Avrupa Birliği (AB) müzakerelerine ilişkin “Türk insanının kimyası, sürekli gecikmelere alışık değil” uyarısı yapan Bulgurlu, bunun Avrupa için kayıp anlamına geleceğini vurguladı.

Bülent Bulgurlu, Financial Times ile söyleşide Türkiye’nin Avrupa için imalat sanayi mallarının üretimi konusunda çok iyi bir konumda olduğunu belirterek Türkiye’nin aynı zamanda Avrupa ürünleri için çok büyük bir pazar olduğuna da dikkat çekti. “Türk insanının kimyası, sürekli gecikmelere alışık değil” diyen Bulgurlu, “Eğer Türklerin müzakerelerde bilinçli bir yavaşlama olduğuna inanıyorsa, AB üyeliğine isteği ve heyecanı kaybolur. Sonucu da her iki taraf için kayıp olur” diye uyardı.

Rusya planı

Bunun yanı sıra Türkiye’nin, özelleştirme gibi iç reformları sürdürmesi gereğini de dile getiren Bulgurlu, Koç Grubu’nun faaliyet ve planlarına ilişkin bilgi de verdi. Halen Çin’de buzdolabı ve çamaşır makinelerini üreten fabrikayı genişlettiklerini anlatan Bulgurlu, grubun petrol alanında rafinaj ve dağıtım faaliyetlerine ek olarak belki Rusya ve Kazakistan gibi komşu ülkelerdeki ortaklarla arama veya üretim gibi alanlara girme fikrini incelediğini de açıkladı. Bulgurlu, ayrıca grubun bir aşamada Türkiye’deki nükleer enerji alanında da rol oynayabileceğini ifade etti.

2010’da emekli olabilir

Bulgurlu’nun Koç ailesinin fertleriyle ilişkilerine de yer verildi. Bulgurlu, bu konuda “Genellikle grubun uzun vadeli en iyi çıkarlarının ne olduğu konusunda bir konsensüse varıyoruz” dedi.

Financial Times da, 33 yıldır Koç grubunda çalışan 63 yaşındaki Bulgurlu’nun gelecek yıl belki emekli olacağını belirtti.

Koç Migros’u zamanında sattı, 700 milyon dolar nakit fazlası bulunuyor
FINANCIAL Times, Koç grubunun geçen yıl 56 milyar liralık (38 milyar dolar) satış yaptığına, 68 bin çalışanı bulunduğu dikkat çekerken grubun fazla yayıldığı kanısına vararak küresel kriz öncesi 11 şirketini toplam 3 milyar dolara sattığını, bunun sonucunda bugün net olarak 700 milyon dolarlık bir nakit fazlası bulunduğu da işaret etti. En büyük satışın Migros olduğunu kaydeden Financial Times “Bu adımın zamanlanması daha iyi olamazdı çünkü varlık satışı, yaygın ekonomik yavaşlamadan önce ve fiyatların hâlâ yüksek olduğu bir dönemde gerçekleşti” yorumunu yaptı.

Yer altında 2.5 trilyon dolar yatıyor

Dünyada ticareti yapılan 90 çeşit madenden 77’sinin Türkiye’de bulunduğu, bunların bugünkü piyasa değerinin 2,5 trilyon doların üzerinde olduğu bildirildi.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü’nün (MTA) muhtemel rezerv araştırmalarına göre, Türkiye’de yer altında bulunan en yüksek maden rezervi 15,8 milyar ton ile dolomit. İçinde kalsiyum karbonat ve sodyum karbonat barındıran ve bu özellikleri yüzünden cam ve seramik endüstrisinin vazgeçilmezleri arasında yer alan dolomit, nadir ve çok değerli bir kireç taşı olarak biliniyor.

Bunun yanı sıra, Türkiye’de 13,9 milyar ton mermer, 12,3 milyar ton linyit kömürü, 5,7 milyar ton kaya tuzu, 1,2 milyar ton yüksek kalorili taş kömürü, 3 milyar ton bor, 1,5 milyar ton ponza, 1,9 milyar ton blister bakır cevheri bulunuyor.

Türkiye’nin toplam yer altı maden kaynaklarının bugünkü piyasa değerinin ise 2.5 trilyon doların üzerinde olduğu belirtiliyor.

MTA’nın verilerine göre, yer altında bulunan diğer madenler arasında 29,6 milyon ton asbest, 82 milyon ton asfaltit, 35 milyon ton barit, 251 milyon ton bentonit, 1 milyar 641 milyon ton bitümlü şist, 88 milyon ton boksit, 3,8 milyon ton cıva, 380 bin ton toryum, 233 milyon ton trona (tabii soda), 9 bin 137 ton uranyum ve 345 milyon ton zeolit bulunuyor.

Araştırmalar, Türkiye de 700 ton görünür altın rezervi (6500 ton muhtemel rezerv) ve 1926 ton görünür gümüş rezervi bulunduğunu gösteriyor. Bunun yanı sıra 239 milyon ton feldspat, 70 milyon ton fosfat kayası, 4 milyon ton manganez bulunduğu öngörülüyor.

BOR REZERVİNİN YÜZDE 72'Sİ TÜRKİYE'DE

Dünya metal maden rezervlerinin yüzde 0,5'i; endüstriyel ham madde rezervlerinin yüzde 2,5'u; kömür rezervlerinin yüzde 1'i ve jeotermal potansiyelinin yüzde 0,8'i Türkiye'de bulunuyor.

Türkiye, 3,8 milyar metreküp işletilebilir mermer, 2,7 milyar metreküp işletilebilir traverten ve 995 milyon metreküp işletilebilir granit olmak üzere 7,495 milyar metreküp doğal taş rezervi ile dünya doğal taş potansiyelinin yüzde 40'ına sahip. Ülkemizde yapılan araştırmalarda 650'ye yakın renk ve dokuda mermer olduğu belirlendi.

Dünya bor rezervlerinin yüzde 72'sine sahip olan Türkiye, bu oran ile dünyada ilk sırada yer alıyor ve dünya tüketimini en az 400 yıl karşılayabilecek durumda. Dünyada ikinci büyük soda külü rezervi olan Beypazarı Trona yatağını işletmek üzere kurulan tesis, yılda 1 milyon ton soda külü, 100 bin ton sodyum karbonat üretimi ile dünya tüketiminin yüzde 2.5'ünü karşılıyor.

“ALTIN REZERVİMİZ EKONOMİNİN EMRİNE VERİLMELİ”

Ak Parti Siirt Milletvekili Afif Demirkıran, AA muhabirine yaptığı açıklamada, ulusal ekonomileri oluşturan en önemli sektörlerden biri olan madencilik, başta sanayi olmak üzere, ekonominin tüm sektörlerinin ihtiyaç duyduğu temel girdileri sağladığını, kırsal bölgelerde yeni istihdam imkanları oluşturduğunu söyledi. Türkiye'de çok çeşitli ve zengin maden rezervleri olmasına rağmen, bu kaynakların çoğunun işletmeye alınmadığını belirten Demirkıran, “Türkiye de toprak altında 50 milyar tondan fazla ticari değere haiz çeşitli cins ve özellikte maden bulunmaktadır” dedi.

Demirkıran, MTA verilerine göre, Türkiye'nin maden kaynakları açısından, dünya madencilikinde adı geçen 132 ülke arasında üretim değeri itibarı ile 28'inci, maden çeşitliliği itibarıyla de 10'uncu sırada yer aldığını ifade ederek, dünyada ticareti yapılan 90 çeşit madenden 77'sinin Türkiye'de bulunduğunu ve 60 çeşit madenin de üretiminin yapıldığını kaydetti.

“GÖRÜNÜR 650 TON ALTIN REZERVİ VAR”

2002'den önce yılda 15 bin-20 bin metre olan MTA maden arama sondajının, bugün yılda 200 bin metreye, yılda 10-15 milyon TL olan yatırım bütçesinin de 102 milyon TL'ye yükseldiğine dikkati çeken Demirkıran, bunun sonucunda 70 yılda 8,3 milyar ton olan linyit rezervi yüzde 50 artarak 12,3 milyar tonu bulduğunu, yapılacak yeni aramalar sonunda bu rezervin 25 milyar tona kadar çıkabileceğinin varsayıldığını söyledi.

Afif Demirkıran, Türkiye'nin yılda 250-300 ton altın ithalatı ile dünyada beşinci sırada yer aldığını belirterek, “İthal edilen altının 150 tonu işlenerek tekrar ihraç edilmektedir. Ülkemizin yılda altın ithalatına 5-6 milyar dolar ödediği dikkate alındığında, 650 ton görünür ve 6 bin 500 ton muhtemel altın rezervimizin bir an önce ekonominin emrine verilmesinin ne kadar önemli olduğu anlaşılacaktır. Toplam altın rezervimiz ile ülkemiz, dünya ikincisi konumundadır” diye konuştu.

Bir ülkenin refah seviyesi birçok göstergenin yanı sıra o ülkede tüketilen maden miktarı ile de doğrudan ilgili olduğunu dile getiren Demirkıran, araştırmalara göre, bir insanın 70 yaşına kadar ABD'de 1600 ton, Almanya'da 1000 ton, Türkiye'de ise 300 ton maden tükettiğini kaydetti.

Demirkıran, TBMM Genel Kurulunda görüşülmesine başlanan madencilik sektörünün sorunlarının tespiti ve eksikliklerinin giderilmesi için Meclis Araştırması açılmasını desteklediklerini bildirdi.

MİLLİYET GAZETESİ

Koç, Rusya'da petrol aramayı planlıyor

Rusya ve Kazakistan gibi ülkelerdeki ortaklarla petrol arama ve üretimi konusunu incelediklerini söyleyen Koç Holding CEO'su Bülent Bulgurlu, Türkiye'de nükleer enerji alanında da rol oynayabileceklerini kaydetti.

Koç Holding CEO'su Bülent Bulgurlu, Koç grubunun, petrol alanında rafinaj ve dağıtım faaliyetlerine ek olarak belki Rusya ve Kazakistan gibi komşu ülkelerdeki ortaklarla arama veya üretim gibi alanlara girme fikrini incelediğini bildirdi.

Ekonomi gazetesi Financial Times "Pazartesi Söyleşi" bölümünde, Koç CEO'su Bülent Bulgurlu'yu ağırladı. Söyleşide Koç grubunun faaliyet alanlarına ve planlarına ilişkin bilgi veren Bulgurlu, Çin'de buzdolabı ve çamaşır makinelerini üreten fabrikayı genişlettiklerini anlattı. Bulgurlu ayrıca, grubun petrol alanında rafinaj ve dağıtım faaliyetlerine ek olarak belki Rusya ve Kazakistan gibi komşu ülkelerdeki ortaklarla arama veya üretim gibi alanlara girme fikrini incelediğini de bildirdi. Bulgurlu, grubun bir aşamada Türkiye'deki nükleer enerji alanında da rol oynayabileceğini de ifade etti.

Aileyle konsensüs

Grubunun yönetiminde bulunan Koç ailesinin fertleriyle ilişkilerine de değinen Bulgurlu, bu çerçevede şunları söyledi:

"Genellikle grubun uzun vadeli en iyi çıkarlarının ne olduğu konusunda bir konsensüse varıyoruz. Normal olarak iyi ve zeki insanlar ile çalıştığımız zaman bir konsensüsün mümkün olduğunu görüyorum."

Financial Times da 33 yıldır Koç grubunda çalışan 63 yaşındaki Bulgurlu'nun gelecek yıl belki emekli olacağını belirterek, "Şirket, şimdi, onun halefinin kim olacağını değerlendiriyor. Aile dışından geleceği kesin gibi" diye yazdı.

700 milyon dolar nakit

Bu arada Financial Times, Koç grubunun geçen yıl 56 milyar liralık (38 milyar dolar) satış yaptığına, 68 bin çalışanı bulunduğu dikkat çekerken grubun fazla yayıldığı kanısına vararak küresel kriz öncesi 11 şirketini toplam 3 milyar dolara sattığını, bunun sonucunda bugün net olarak 700 milyon dolarlık bir nakit fazlası bulunduğu da işaret etti.

En büyük satışın ise Migros'taki yüzde 50.8'lik paya ilişkin anlaşma olduğunu kaydeden Financial Times, "Bu adımın zamanlanması daha iyi olamazdı çünkü varlık satışı, yaygın ekonomik yavaşlamadan önce ve fiyatların hala yüksek olduğu bir dönemde gerçekleşti" yorumunu yaptı.

Bulgurlu da söyleşide, "Grup olarak global krizin geldiğini öngördüğümüzü söyleyemem ama dünya ekonomisinde yavaşlamaya doğru gidiş olduğunu gördük" dedi.

Söyleşinin girişini 'Telve'yle yaptılar

FT'deki söyleşinin girişinde Bülent Bulgurlu ve Koç Holding tanıtılırken, grup şirketlerinden Arçelik'in geliştirdiği Türk kahvesi makinesine atıfta bulunuldu. Piyasada 200 dolarlık fiyattan satıldığı ifade edilen makinenin "en iyi" Türk kahvesini yaptığı yazıldı.

Söyleşinin devamında Bülent Bulgurlu'nun konuyla ilgili olarak, "Bu makine su ve kahveyi karıştırarak Türk kahvesi hazırlayan özel bir mekanizmaya sahip ama bu İtalyan kahvesi değil" sözlerine yer verildi.

'Türk insanı gecikmeye alışık değil'

Bülent Bulgurlu, Financial Times ile söyleşide Türkiye'nin Avrupa için imalat sanayi mallarının üretimi konusunda çok iyi bir konumda olduğunu belirterek Türkiye'nin aynı zamanda Avrupa ürünleri için çok büyük bir pazar olduğuna da dikkat çekti.

"Türk insanının kimyası, sürekli gecikmelere alışık değil" diyen Bulgurlu, "Eğer Türklerin müzakerelerde bilinçli bir yavaşlama olduğuna inanıyorsa, AB üyeliğine isteği ve heyecanı kaybolur. Sonucu da her iki taraf için kayıp olur" diye uyardı. Bulgurlu, buna karşın Türkiye'nin, özelleştirme gibi iç reformları sürdürmesi gereğini de ifade etti.

Beko vurgusu

Koç grubunun Türkiye dışındaki yatırımlarına geniş yer verilen Financial Times haberinde, Beko'nun işleriyle ilgili bilgilere yer verildi. Grup gelirlerinin çeyreğinin yurtdışı operasyonlarından elde edildiği hatırlatılan haberde, Koç Holding'in dışarıdaki en çok bilinen markasının uygun fiyatlı bulaşık makinesi ve buzdolabı üretimi yapan Beko olduğu hatırlatılarak, şirketin İngiltere, Fransa ve Rusya'da oldukça popüler olduğunun altı çizildi.

Bonoda yabancı satışı yerlere de sıçradı

Bonoya gelen yoğun satışlar faizi yaklaşık 1 puan yükseltti. Bankaların Hazine'den borçlanma politikasında değişiklik yapmasını istediği konuşuluyor

Cuma günü başlayan faizdeki yükseliş eğilimi devam ediyor. 3 Ağustos 2011 vadeli gösterge bonunun faizi dün hızlı bir yükselişle yüzde 8.78 seviyesine kadar çıktı. Bu seviye 6 Ekim'de yüzde 7.74'te bulunan faiz için 1.4 puanlık yükseliş anlamına geliyor.

Cuma günü yüzde 8.18 seviyesine göre ise 0.60 puanlık bir artış. Piyasa aktörleri, yükselişi Hazine'nin yüklü ödemelerine karşılık bankaların mevcut faiz seviyelerinde borçlanma iştahının bir miktar azalmasına bağlıyor. Bono da satış yapan aktörlerin döviz almasıyla kur da yükseldi. Öte yandan, Çin'in rezervlerinde euro'nun payını artırabileceği haberinin etkisiyle de euro/dolar paritesi 1.5061'le yılın zirvesine çıkarken, dolar kuru yurtiçi piyasada 1.48 lirayı aştı.

ROT'tan daha fazla istiyorlar

Cuma günü Piyasa Yapıcı bankaların Hazine ve Merkez Bankası yetkilileri ile yaptığı görüşmenin ardından başlayan tedirginliğin sürdüğü dikkat çekiyor. Piyasa yapıcısı bankaların rekabetçi olmayan tekliflerde daha fazla kâğıt alıp, ihalelerde değişken fiyatla daha az teklif vermek istedikleri söyleniyor.

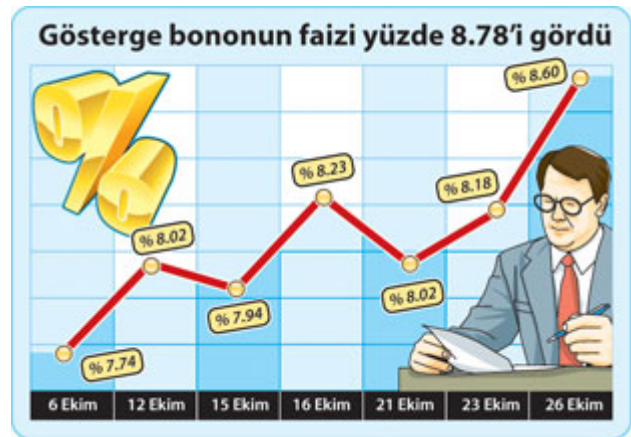
Faizin yükseleceği beklentisiyle satışa geçildiğini anlatan bankacılar, "Bir miktar yabancı satışı gördük. Ama genel anlamda satış vardı. Faiz yüzde 9'u görebilir" dedi.

'Bonoda satış devam eder'**İNAN DEMİR / Finansbank Stratejist**

"Yükseliş cuma günü başladı. Faizde gördüğümüz seviyeler, yüksek borçlanma ihtiyacının yarattığı baskıyı teyit ediyor. Satışların bir miktar daha devam edeceğini düşünüyorum. Merkez Bankası faiziyle bono faizi arasında bir fark oluştu. Borçlanma endişesiyle düşük faiz oranlarına geri dönmemiz mümkün görünmüyor. Faiz ocak - şubat döneminde 40 milyar TL'lik itfaya yansyacaktı. Bonodaki karamsarlık dövize de yansdı"

'Yüzde 10'lara gidebiliriz'**BURAK ÜSTAY / West LB Hazine Müd.**

"Faizlerin aşağı indiği dönemde bankalar borçlanma yükünü daha kolay taşıdılar. Borç yükünün aşağı inmiş faiz oranlarından çevrilmesinin yaratacağı muhtemel zorluklar var. Faizde bir miktar dalgalandıktan sonra bir yukarı çıkış bekliyorum. Faizde yüzde 10'a doğru gidebiliriz. Ama bu üç aylık bir zaman içinde olabilir bir ayda da. IMF cephesinde bir haber akışı olmaz ise faiz yüzde 10'un üstünü de görebilir."

'2010 bütçesinin hedefi düşük faiz'

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, 2010 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi'nin, faizdeki düşüşü kalıcı kılmayı amaçlayan bir bütçe olduğunu söyledi.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda, 2010 Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'nın sunumunu yapan Şimşek şöyle konuştu:

"Dünya büyük bir krizden geçiyor, her yerde işsizlik artıyor. Bu süreçte sosyal kesimlerin desteklenmesi daha da önemli bir hale gelmiş oluyor. Biz de bütçemizi ekonomik olarak dezavantajlı kesimleri destekleyecek şekilde hazırladık. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'na aktarılan kaynağı yüzde 26.7 artırdık, yeşil kartlıların sağlık yardımı ödeneklerini 4.6 milyar liraya çıkardık."

Memur maaşlarının yüzde 2.5+2.5 artırılacağını bildiren Şimşek, "Gerçekleşen enflasyon belirlenen zam oranlarını aşarsa aradaki fark telafi edilecek. Ayrıca, çocuk için ödenmekte olan aile yardımı ödeneğinde çocuk sayısı sınırlamasının kaldırılması yönünde düzenleme yapılacak" dedi. Şimşek, bütçenin bazı maktu vergilerin enflasyon oranında güncellenmesini de öngördüğünü kaydetti.

Yılmaz: Tobin vergisi 'Gündemimizde yok'

Merkez Bankası Başkanı Durmuş Yılmaz'ın milletvekillerine verdiği brifingde, Tobin vergisinin gündemlerinde olmadığını söylediği öğrenildi.

Ülkeye giren dövizden alınan vergi olan Tobin'in Brezilya'da alınmaya başlaması "Türkiye'de de olmalı mı?" tartışmasını gündeme getirmişti.

Yılmaz, Plan Bütçe Komisyonu'nda milletvekillerine brifing verirken bir süre önce gündeme gelen 18.3 milyar liralık kaynağı belirsiz paraya ilişkin açıklamalarda da bulundu.

Ekim 2008- Ağustos 2009 arasındaki ödemeler dengesi gelişmelerine değinen Yılmaz, net hata noksan kalemindeki artışın nedenleri arasında Varlık Barışı gibi nedenlerle yurtiçinde yerleşik kişilerin, yurtdışındaki mevduatlarını yurda getirerek döviz tevdiat hesaplarına aktarması, yurtiçi bankacılık sistemi dışında tutulan efektif şeklindeki tasarrufların bankalara TL karşılığında satılması, kur hareketlerinin muhasebeleştirilmesi sırasında ortaya çıkan farklılıkların bulunduğunu anlattı.

DYH: Vergi cezasında yargı süreci devam ediyor

Doğan Yayın Holding, doğrudan bağlı ortaklığı Doğan TV Holding ile dolaylı bağlı ortaklığı Alp Görsel İletişim Hizmetleri tarafından İstanbul 1. Vergi Mahkemesi nezdinde yürütmenin durdurulması talebiyle açılan davada, mahkemenin almış olduğu ara kararda, yürütmenin durdurulması talebinin kabul edilmediğinin dolaylı olarak öğrenildiğini bildirdi.

Doğan Yayın Holding'in Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda (KAP) yayımlanan yazısında, bu kararın, ara karar niteliğinde olduğu, 1. Vergi Mahkemesi nezdindeki dava sürecinin halen devam ettiği belirtildi. Açıklamada, mahkemenin almış olduğu bu karara karşı yasal itiraz hakkının süresi içerisinde kullanılacağı duyuruldu.

Tofaş'ın net kârı yüzde 771 arttı

Tofaş'ın yılın üçüncü çeyreğindeki konsolide net kârı, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 771 artarak 126.6 milyon lira oldu.

Şirketin KAP'a yaptığı açıklamaya göre, Tofaş'ın üçüncü çeyrekteki satış geliri ise yüzde 17.8 artışla 1.299 milyar liraya yükseldi. Böylece Tofaş'ın dokuz aylık net kârı, bir önceki yıla göre yüzde 35.7 artarak 227.15 milyon liraya yükselirken, dokuz aylık satış gelirleri yüzde 6.1 gerileyerek 3.65 milyar lira oldu.

Fortis Yatırım'dan Ayşegül Özgür Reuters'e yaptığı değerlendirmede Tofaş'ın kârıyla ilgili şöyle dedi : "Bu yüksek kârda, hem satış gelirlerinin hem de faiz, amortisman, vergi öncesi kârın (FAVÖK) piyasa beklentisinin üzerinde gelmesinin yanında, daha çok geçen yıl üçüncü çeyrekte kaydedilen 16.7 milyon

liralık ertelenmiş vergi giderine karşılık bu yıl üçüncü çeyrekte 22.6 milyon liralık ertelenmiş vergi geliri kaydedilmesi etkili olmuştur.”

Güngör Uras...Domuz gribi pazarlanıyor (Koyun can derdinde,kasap mal derdinde)

Domuz gribi korkusu var. Şu kriz döneminde belli kesimler de kamunun kaynaklarını ve halkın parasını sömürme arayışına girdi. Şimdilik 500 milyon TL'lik aşı ithal edildi. Bu aşı kampanyasının Sağlık Bakanlığı'na maliyeti şimdilik 1 milyar TL. Bakanlık bütçesinin yüzde 10'u aşı kampanyalarında harcanacak.

Dezenfekte, koruyucu maske, bağışıklık sistemlerini güçlendirmek için yapılan harcamalar yepyeni ve kârlı bir pazar ortaya çıkarıyor.

Bu konuda halkın kafası karıştı. Saf ve bakir bir Anadolu çocuğu olarak benim de kafam karıştı. Ben işin tıp yönüyle değil, ekonomik yönüyle ilgileniyorum. Geliniz görünüz ki, ekonomik yönü tetikleyen de gribin tıp yönü. Dr. Sualp Tansan, “Bu konuyu en iyi Ankara Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Recep Akdur bilir” dedi.

Normal gripten korkun

Prof. Dr. Recep Akdur'un domuz gribi konusunda bugüne kadar yaptığı açıklamaları, yazdıklarını internetten okudum. Sonra Prof. Dr. Recep Akdur'u aradım. Ayşe Hanım Teyze'min merakını giderebilmem için bana anlattıklarını özetliyorum:

- Doktor Bey, “Ayşe Teyze'nize söyleyiniz ki“ dedi, “Normal grip mikrobu, domuz gribi mikrobundan 7-10 kat daha öldürücüdür.”
- Domuz gribi, domuzdan insana bulaştığında öldürücüdür. Fakat şimdilerde ortalıkta dolaşan mikrop, insandan insana bulaşan mikroptur. Gerçek anlamda “domuz gribi virüsü” değildir, gücü zayıftır. Günümüzde görülen domuz gribi hafif seyreden bir hastalıktır. Kuş gribi, İspanyol gribi, mevsimsel grip gibi öldürücü değildir.
- Gripten korunmak için hijyen şartlarına dikkat etmek, gıdaya dikkat etmek, sağlığa dikkat etmek, vücudu güçlü tutmak önemlidir.
- Grip olmaları halinde büyük sarsıntı geçirecek kişiler (risk grubundakiler) normal grip aşısı olurlarsa iyi yaparlar. Bu aşı eczanelerde 18-20 TL'ye satılmaktadır.
- Bağışıklık sistemini güçlendirici ilaçlar konusunda da dikkatli olmak gerekir. Bunların da satışı insanlar korkutularak yapılıyor.
- Grip mikrobu (virüsü) insan vücudu dışında 2-4 saat yaşayabilir. Bu nedenle okulları dezenfekte etmek, bir hafta kapamak gibi abartılı tedbirlerin domuz gribiyle ilgisi yoktur.
- Okulları kapatmak gribi sona erdiremez. Önemli olan gribe yakalanan çocukların okula gönderilmemesi, okula gönderilenlerin ise sınıfa alınmamasıdır.

Aşı zararlı olabilir

Prof. Akdur uyarıyor: “Bu gribin ölümcüllüğü artacak. Ondan dolayı aşı gerekli” diyorlar. Böyle bir şeyin olabilmesi için bilinen virüsün değişikliğe uğraması gerekir. O zaman da ithal edilen ve eski virüse göre hazırlanan aşı zaten işe yaramayacak. Domuz gribi bahanesiyle aşı pazarlaması yapılıyor. Fırsat bu fırsat, herkes halka bir şeyler satmaya çalışıyor. Bu aşılar milyonlara yapıldığında zararları, beklenen faydadan çok fazla olabilir.”

Öğrendiklerimi Ayşe Hanım Teyze'me aktardım. Başını salladı. “Her zaman olduğu gibi kurtlar piyasaya çıkmış durumda. Koyun can derdinde, kasap mal derdinde” dedi.

Yaman Törüner...Ne olacak bu ilaç fiyatları?

Sağlık Bakanlığı'nın ilaç fiyatları genelgesi ilaç şirketlerini ve eczacıları ayağa kaldırdı. Genelgeye göre, orijinalinin aynı özellikleri taşıyan jenerik ilaçlar ile yaklaşık 20 yıllık fiyat koruma süresi geçmiş orijinal ilaçların fiyatları, orijinal ilaç fiyatlarının yüzde 60'ına indiriliyor.

Bu uygulamanın başlamasından önce, sadece jenerik ilaçlar için, orijinalinin en çok yüzde 80'i olacak biçimde fiyat belirlenmesi isteniliyordu. Üstelik şimdi, orijinal ilaçlardan, ek olarak yüzde 13 iskonto talep ediliyor. Bu indirimlerden başka, eczacılara da, reçeteye yazılan ilaç ile aynı etkin maddeyi taşıyan ama dozu farklı olabilen, başka üreticilerin ilaçlarını verebilme yetkisi veriliyor.

İlaç üreticileri, eczacılara verilen bu yetkinin tıbbi açıdan, telafisi mümkün olmayan hatalar doğurabileceğini öne sürüyorlar. Bu durumda, hasta, hekim tarafından öngörülen tedaviye ulaşmak için, yüksek fark ödemek durumunda kalabilecek. Öte yandan, bu kararlar, ilaç sanayiinin gelişimine, bu alandaki istihdama ve yeni yatırımlara zarar verecek.

Yeni ilaçları piyasaya süren, uluslararası yenilikçi ilaç firmaları yüzde 60'a indirilen jenerik ilaç fiyat farkının en az yüzde 73'e çekilmesini, yüzde 13 iskonto oranının da yüzde 6'ya indirilmesini talep ediyorlar. Bu indirimler yapılamazsa, ülkemizdeki hastalar ciddi sıkıntılarla karşılaşabilir. Ayrıca, daha önceki fiyat ayarlamalarında da bakanlık, ilaç şirketleriyle pazarlık yapmış ve orta yol bulunmuştu. Öte yandan, yerli ve yabancı ilaç şirketleri arasında işbirliği sağlanamadığı için, bakanlık, alanı boş bulmuş durumda.

Dünyada nasıl?

Ülkemizde ilaç fiyatlarının yaklaşık yüzde 80'ini devlet ödüyor. Bu oran, yaklaşık olarak, Hindistan'da yüzde 10, Brezilya'da yüzde 15, ABD'de yüzde 20, Çin'de yüzde 30, Rusya'da yüzde 35, Kanada ve Güney Kore'de yüzde 50.

Türkiye'nin durumu, vatandaşına tam sağlık hizmeti sağladığı söylenen İngiltere ve Almanya'dan bile daha kötü. Kısacası, dünyada en yüksek oranda ilaç parası ödeyen bir ülkeyiz.

Demek ki, ilaç paralarının ödenmesinin, giderek daha fazla oranda özel şirketlere ve kişilere kaydırılması gerekiyor. Aksi halde, eczane ve ilaç şirketleriyle yapılan "kör dövüşü" sürecek. Çünkü, çok artan sağlık harcamaları, bütçe açığını giderek artan biçimde körükleyecek.

Türkiye'de ilaç fiyatları, şimdi bile, Avrupa ortalamasından yüzde 17 daha düşük. Yani, artık, ilaç fiyatlarıyla uğraşmak yerine, daha köklü tedbirler alınmasının zamanı gelmiş.

Türkiye'de kişi başına düşen ilaç harcaması, 2005 yılı esas alındığında, 141 dolar. Bu rakam, ABD'de 792 dolar, Polonya'da 245 dolar, Finlandiya'da 380 dolar, Almanya'da 498 dolar, Fransa'da 554 dolar. Yani, bizde kişi başına harcanan ilaç parası, aslında düşük. Sorun, bu paranın yüzde 80'inin devlet tarafından karşılanıyor olması.

İlaç fiyatlarıyla uğraşmak yerine, bu önemli konuya eğilmek gerek.

Osman Ulagay...Faizlerdeki düşüşün sonuna gelindiye...

Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) karşılaştırmalı büyüme hızı tahminlerine göre Türkiye küresel krizden en olumsuz etkilenen G - 20 ülkelerinden biri. Buna karşın Türkiye'nin krizden en az etkilenen ülkelerden biri olduğu, IMF'ye avuç açmadan mucizeler yarattığı, herkesin Türkiye'yi örnek almak istediği söylenip duruyor. Bu masallara kim ne kadar inanıyor, doğrusu bilmiyorum ama bunun iddialı bir "PR (halkla ilişkiler) ile gerçeği perdeleme ve halkı oyalama" denemesi olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim. Peki, ekonominin tablosu umut verici değilse bizim borsadaki (İMKB) bu tırmanış neyin nesi? Bizim borsayı yükseltenler belki benim ve benim gibi düşünenlerin göremediği bir ışık gördükleri için mi, ışığın cazibesine kapılan kelebekler gibi, İMKB'deki hisseleri kapışıyorlar?

Düşük faizin ışığı

Başta bankalar olmak üzere kârlarını iyi artıran İMKB şirketleri var kuşkusuz ama duruma biraz daha yakından bakınca, borsayı aydınlatan ışığın öncelikle ekonomideki parlak gelişmelerden değil, dünyadaki aşırı likidite bolluğundan ve hızla düşen faizlerden kaynaklandığını görebiliyoruz. Hazine kâğıdına yatırım yapanların da bu süreçten hayli yararlanmış olduğu biliniyor.

ABD ve dünya borsalarında bu yılın mart ayından itibaren yaşanmakta olan hızlı tırmanışın ardında da bu likidite bolluğunu ve sıfıra yaklaşan faizleri görüyoruz. O halde bu güzel günlerin devam etmesi için likidite bolluğunun ve ucuz para furiasının sürmesi gerekiyor.

İşte tam da bu noktada ilginç bir paradoks çıkıyor ortaya. Başta ABD olmak üzere, ekonomideki canlanma belirtilerinin güven vermediği ülkelerde ekonomiyi yönetenler, devletin pompaladığı likiditeyi geri çekme ve faizlerdeki düşüşü tersine çevirme cesaretini gösteremiyor. Yani paradoksal biçimde reel ekonomideki canlanmanın sınırlı kalması, bol likiditenin ve düşük faizlerin sürmesini ve bunun uzantısında borsaların tırmanmasını sağlıyor.

Faiz düşüşü durursa

Faizlerdeki düşme eğiliminin şu ya da bu nedenle tersine dönmesi halinde bu oyun bozulacak ve farklı bir senaryo gündeme gelecek. Eğer reel ekonomideki canlanma gerçekten güçlüyse, giderek istihdamı da artıracak kalıcı bir canlanma söz konusuysa bunun yaratacağı olumlu beklentilerin faizlerin yükselmesinin yaratacağı olumsuz etkiyi telafi etmesi beklenebilir.

Ancak reel ekonomide belirgin bir canlanmanın inandırıcı göstergeleri ortaya çıkmadan, devlet bütçesinin güven vermemesi ve olası bir finansman darboğazının dikkate alınması nedeniyle ya da başka bir nedenle faizlerdeki düşüş tersine dönerse bu duruma düşen bir ekonomide olumlu görüntüyü korumak olanaksız hale gelebilir. Başarılı "PR" da durumu kurtaramaz.

Abdurrahman Yıldırım ve Erdal Sağlam gibi mali piyasaları yakından izleyen ekonomi yorumcularının, son günlerde Hazine faizlerindeki düşüşün sonuna gelindiğini yazmaya başlamaları bu nedenle önemli.

SABAH GAZETESİ

Rüzgardan elektrik üretilcek

Rüzgar enerji potansiyeli bakımından Türkiye'nin en verimli bölgelerinden biri olan Hatay'da, 27 firmanın "rüzgar" lisansı almak için beklediği bildirildi.

TEDAŞ İl Müdürü İlhan Karabulut, yaptığı açıklamada, elektrik tüketimi bakımından 8'inci sırada yer alan Hatay'da hizmet veren 2 rüzgar enerji santralının yanı sıra 7 firmanın daha, kısa süre içerisinde kurulması için çalışmaların devam ettiğini söyledi.

Hatay'da sanayinin her geçen gün geliştiğini, buna bağlı olarak da elektrik tüketiminin giderek arttığını ifade eden Karabulut, kentte yıllık ortalama 4 milyar 595 kilovat saat elektrik tüketiminin bulunduğunu kaydetti.

Elektrik tüketimi bakımından İstanbul, İzmir, Kocaeli, Ankara, Bursa, Antalya ve Tekirdağ gibi illeri takip eden Hatay'ın kendi tükettiği elektriğin sadece 5'de birini üretebildiğinin altını çizen Karabulut, şöyle devam etti:

"Kentimiz, rüzgar potansiyeli bakımından çok önemli bir konumda yer alıyor. Rüzgar nimetinin değerlendirerek bir an önce üretime geçilmesi lazım. Bu sayede 5 yıl gibi kısa bir sürede, mevcut rüzgar santrali tesislerinin sayısını artırarak kendi tükettiğimiz elektrikten fazlasını üretebilir duruma gelebiliriz. Şuan ilimizde Samandağ-Yayladağı ilçeleri arası ile Belen'de olmak üzere iki rüzgar enerji santrali faaliyet gösteriyor. Bu santrallerde yıllık ortalama 200 milyon kilovat saat elektrik üretiliyor. Ancak kentimizde lisans alan ve henüz kurulma çalışmalarına yeni başlanacak olan 7 firma daha var. Bunların yanı sıra Enerji Piyasası Düzenleme Kuruluna (EPDK) başvuru yapan 27 firma bulunuyor. EPDK'ya başvuru yapan ve lisans almayı bekleyen inceleme aşamasındaki 27 firmanın faaliyete geçmesiyle kentimizde 8 milyar kilovat saat elektrik üretilir."

FİRMALARIN GÖZÜ HATAY'DA

Karabulut, lisans alan 7 santralin faaliyete geçmesiyle kentte yaklaşık 800 milyon kilovat saat elektrik üretiminin gerçekleşebileceğini söyledi.

Rüzgar enerji santrali kurmak isteyen firmaların gözünün potansiyel nedeniyle Hatay'da olduğunu vurgulayan Karabulut, "İnceleme aşamasındaki 27 firmaya izin verilmesiyle Hatay, kendi elektrik ihtiyacını karşılamasının yanı sıra diğer illere de elektrik verebilecek duruma gelir" diye konuştu.

Doğalgaz fiyatları artabilir

Rus Gazprom Başkan Yardımcısı Aleksandır Medvedev, Avrupalı tüketicilerin 2010 yılında Rus gazını 20-30 dolar daha pahalı alabileceğini söyledi.

Rus doğal gazının bin metreküpünün bu yıl 280 dolara kadar çıkabileceğini kaydeden Medvedev, "Gelecek yıl için doğal gaz fiyatlarında bu yıla kıyasla 20-30 dolar civarında bir artış olacağını tahmin ediyoruz" dedi.

Rus haber ajansı RİA Novosti, Gazprom'un bu yılki gelirinin geçen yıla kıyasla yüzde 35'lik bir düşüşle 42,5 milyar dolar seviyesinde olmasının beklendiğini belirterek, Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) üyesi ülkelere yönelik gaz ihracatının da yüzde 22 oranında düşüşle 142,5 milyar metreküp civarında olmasının tahmin edildiğini kaydetti.

Gazprom, 2008 yılında, artan enerji fiyatları sayesinde 2007 yılına kıyasla yüzde 60 oranında artışla 65 milyar dolar gelir elde etmişti.

Dolar 1.48 TL'ye yükseldi

Bono piyasasında oldukça hareketli geçen dünün ardından, piyasalar bugün Enflasyon Raporu'nu takip edecek. Ancak piyasada sıkıntının hala devam ettiği ve gösterge faizde yükselişin sürebileceği belirtiliyor.

Bono piyasasında, cuma günü Piyasa Yapıcı (PY) bankaların Hazine ve Merkez Bankası yetkilileri ile yaptığı toplantının ardından oluşan tedirginliğe dün bir de Hazine'nin ihalelerde sadece PY bankaların katıldığı Rekabetçi Olmayan Teklif (ROT) bölümünde bazı değişikliklere gidebileceği endişeleri eklenince bono piyasasında görülen ciddi satışlarla gösterge faiz yükseldi.

Piyasada sıkıntının halen devam ettiğini söyleyen bir bankanın tahvil-bono masası işlemcisi, "Yurtdışı piyasalar da desteklemiyor. Yerli bankaların zaten kağıt almaya istekli olmadıkları konuşuluyordu. Yabancı çıkışı da var. Bütün bunlar ister istemez satış baskısını artırıyor. Gösterge faizde yüzde 9 seviyesine doğru bir hareket olacak gibi görünüyor" dedi.

Piyasaların bugün en önemli gündem maddesi, TCMB tarafından açıklanacak olan Enflasyon Raporu. Öte yandan mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış aylık sanayi üretim endeksi ile turizm istatistikleri de açıklanacak veriler arasında.

Kasım ayı faiz kararına yönelik bir sinyal olacağı için bugün açıklanacak Enflasyon Raporu'nun piyasalar için önemli olduğunu söyleyen bir bankanın tahvil-bono masası işlemcisi, "TL'de satış devam ettikçe bonoda da satış devam edebilir. Aslında piyasaların toparlanmaya başlaması gerek ama yurtdışı piyasalar da rahatlamalı. Gösterge faizin bant aralığı için yüzde 8.60/8.90 diyebiliriz" dedi.

Tahvil/bono piyasasında dün akşam spot piyasada kapanışta yüzde 8.66, valörlü işlemlerde ise 8.70 seviyesinde olan 3 Ağustos 2011 itfali gösterge kıymetin ortalama bileşik faizi bu sabah ilk işlemlerde yüzde 8.71/8.80 seviyesindeydi.

Döviz tarafında ise bankalararası piyasanın dün spot kapanışında 1.4795/1.4810 lira olan en iyi dolar alış ve satış kotasyonu, bu sabah ilk işlemlerde 1.4840/1.4900 seviyelerindeydi. Aynı saat itibarıyla euro/dolar paritesi ise 1.4903 seviyesinde işlem görüyordu.

Özellikle dün öğleden sonra yurtdışı borsalar ve euro/dolar paritesindeki düşüşle dolar/liranın yükselişe geçtiğini söyleyen bir bankanın döviz masası işlemcisi, "Bugün de bu hareket devam eder. Dolar/lirada 1.50 seviyesi hedefleniyor ama yurtdışı piyasalardaki gelişmelere göre bu seviye bile aşılabılır" dedi.

ABD'de bugün tüketici güven endeksi açıklanacak.

ABD'de dalgalı işlemlerin görüldüğü seans yükselişle başladı. Büyük endeksler açılıştan sonra yüzde 1'den fazla arttı, ancak yükseliş doların değer kazanması ve finans sektörü hakkındaki endişeler nedeniyle sona erdi.

ABD'de gündemin üst sıralarında yer alan konut alımı, vergi indiriminin uzatılmayacağı ve 30 Kasım'da sona ereceği yönündeki yanlış başlıkla verilen bir haberin ardından borsalara satış getirdi.

'5.3 milyar liralık varlık beyanı oldu'

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, gelecek dönemde gelişmeleri yakından takip ederek, mali disiplinden ve reformlardan taviz vermeden gerekli her türlü önlemi almayı sürdüreceğini söyledi. Şimşek, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'na, 2010 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'nı sunuşunda yaptığı konuşmada "2010 bütçesi ekonomik krizden çıkışa katkı sağlayacak bir bütçedir" dedi. Türkiye'nin ihtiyaçlarını da göz önünde bulundurarak, ekonomik gelişmeyi ve canlanmayı artıracak şekilde vergi politikalarını sürekli geliştirdiklerini ifade eden Şimşek, "Varlık Barışı'nın birinci uygulama döneminde yurtiçi ve yurtdışından toplam 14.8 milyar liralık varlık beyan edildi. Bu beyandan 149 milyon lira vergi tahakkuk ederken bu

tutarın 204 milyon liralık kısmı tahsil edildi. İkinci uygulama döneminde ise 17 Ekim itibariyle 3.29 milyar lirası yurtiçi, 1.98 milyar lirası yurtdışı olmak üzere 5.28 milyar liralık varlık beyanı gerçekleşti" dedi. Şimşek, uzun süredir çalışılan Gelir Vergisi Yasa Tasarısı'nın hazırlık çalışmalarının son aşamaya geldiğini bildirdi.

POAŞ'a soruşturma EPDK'nın gündeminde

BUGÜN toplanması beklenen Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun gündeminde Petrol Ofisi'nin (POAŞ) Hatay'daki depolarında ele geçirilen 'sahte ulusal marker' ile ilgili soruşturma açılıp açılmaması konusu bulunuyor.

AĞIR CEZA GELEBİLİR

Soruşturma açılmasına kesin gözüyle bakılırken POAŞ'ın, Hatay'daki depolarında ele geçirilen ve TÜBİTAK'ın bir raporla, ulusal markeri ölçen cihazları yanılttığını' ortaya koyan menşei belirsiz sıvıyla ilgili POAŞ'tan konuyla savunma yapması istenebilecek. EPDK tarafından yapılacak soruşturmanın ardından POAŞ'a ceza verilip verilmeyeceği konusu kesinleşecek. Şirketin yargı tarafından suçlu bulunması halinde ağır para cezasının yanı sıra yöneticilerin hapis cezası alması veya şirketin akaryakıt dağıtım lisansının iptal edilmesi dahi gündeme gelebilir.

'Piyasa dengeli değil balonları önleyelim'

ÜNLÜ yatırımcı George Soros, mali piyasaların varsayıldığı gibi dengeye ulaşma yolunda iyi gitmediğini ve oluşan balonları önlemek için piyasa düzenlemelerinin bir an önce yapılması gerektiğini söyledi. Financial Times gazetesinde yayımlanan köşe yazısında Soros, 2008 krizinin 1980'lerden beri büyüyen ve içinde çok sayıda küçük balondan oluşan 'süper büyük balon' oluşturduğunu kaydetti.

HEMEN HAREKETE GEÇİLMELİ

Finansal kriz patlak verdiğinde mali otoritelerin duruma el koyup küçük balonlara neden olan kuruluşları düzeltmek için mali ve parasal teşviklerle büyük balonun daha da büyümesine neden olduklarını belirten Soros, "Sonuç olarak kanun düzenleyiciler, piyasaların balon üretmeye devam ettiğini kabul etmek zorunda ve tekrar daha da büyük olmasını engellemek için zaman kaybetmeden harekete geçmeli" diye konuştu.

REFERANS GAZETESİ

Dört büyük şirket istedi, bağımsız denetim tebliği değişti

Denetim şirketlerinin üst üste aynı şirketi 7 dönemden fazla denetlemesinin önüne geçen tebliğde değişiklik yapıldı. SPK, 25 Ekim 2009'da yaptığı düzenleme ile yeterli kurumsal yapıya ve denetçi bağımsızlığına sahip olduğunu kanıtlayan denetim şirketlerinin 7 dönemde bir şirket rotasyonu yapmak yerine, sadece sorumlu ortak başdenetçiyi değiştirmelerinin önünü açtı. Böylece dev denetim şirketlerinin kaybettiği veya kaybedeceği Garanti, Akbank, İş Bankası, Turkcell gibi büyük müşterileri geri kazanma umudu da belirmiş oldu. Sektör yetkilileri, değişikliğin denetim şirketlerinin talepleri ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun piyasanın görüşünü dikkate alması sayesinde gerçekleştiği görüşünde. Son krizde tüm dünyada tartışılan bağımsız denetim şirketleri, Türkiye'de de düzenlemeye tabi tutulmuştu. SPK, 2006'da yayımladığı tebliğ ile halka açık bir şirketin üst üste 7 dönemden uzun süre aynı denetim şirketince denetlenmesinin önüne geçmişti. Ayrıca denetçisini değiştiren şirketin tekrar aynı denetçiyle çalışabilmesi için iki yıl başka bir denetçi tarafından denetlenmesini de zorunlu kılmıştı. Bu uygulama sayesinde 2010'da 300-400 milyon dolarlık bir hacme ulaştığı tahmin edilen sektörde taşlar yerinden oynayacak ve denetim şirketleri pazarında dengelerin değişme olasılığı ortaya çıkacaktı.

En büyükler kazançlı çıktı

Aslında bu değişiklik özellikle dört büyük denetim şirketi için kritik bir önem taşıyor. Çünkü 2006 yılından beri yürürlükte olan tebliğe göre, Pricewaterhouse Coopers'ın (PwC) Türkiye'deki denetim şirketi olarak bilinen Başaran Nas denetlediği 41 şirketi, Deloitte&Touch Tohmatsu'nun Türkiye'deki denetim şirketi (DRT Bağımsız Denetim) denetlediği 28 şirketi, Ernst&Young'ın Türkiye'deki denetim şirketi Güney Bağımsız Denetim denetlediği 9 şirketi, KPMG'nin Türkiye'deki denetim şirketi olan Akis Bağımsız Denetim ise denetlediği 4 şirketi elinden kaçırmak riskiyle karşı karşıya. PwC'in denetimini kaybedeceği şirketler içerisinde Akbank, Eczacıbaşı, Migros, Pınar, Arçelik, Tesco Kipa, Deloitte'un ise Anadolu Hayat, Aygaz, Ereğli Demir-Çelik, Fenerbahçe Sportif A.Ş., Halkbank, İş Bankası gibi dev şirketler bulunuyor. Geçtiğimiz günlerde Garanti Bankası'nın denetimi zaten KPMG'den Deloitte'a geçti. Önümüzdeki günlerde de rotasyon gereği KPMG'nin Turkcell'i başka bir denetçiye kaptırması bekleniyor.

PwC 25 denetçiye ulaştı bile

Yeni düzenleme bu yılki rotasyonları engelleyemese de büyük müşterilerini kaybeden denetçileri geri kazanma ve sonraki dönemde de sınırsız denetleme imkanı veriyor. Bunun için bağımsız denetim şirketlerinin öncelikle 25 kişilik sorumlu ortak başdenetçi ve 75 kişilik de denetçi ile üzeri ünvana sahip denetim kadrosuna sahip olması gerekiyor. Bunun yanında bağımsız denetimlerin kalite kontrolünü garanti altına almak için bir sistem ve sorumlu komite oluşturmak durumunda. Sistemin ve komitenin çalışma esaslarının da bağımsız denetim sözleşmesi imzalanmadan 9 ay önce SPK'ya bildirilmesi zorunluluklardan bir diğeri. Bu şartları sağladığına inanan denetim şirketi SPK'yı ikna etmeyi başarabilirse bu durumda şirketlerde rotasyona gitmekten kurtulacak. Sadece 7 yılda bir o şirketteki sorumlu başdenetçiyi değiştirecek. Bu koşullardan ilkinde uyum konusunda henüz Türkiye'deki bağımsız denetim şirketleri çok ileri bir aşamada değil. 25 kişilik sorumlu ortak başdenetçi kriterini karşılamaya en yakın şirket PwC'a bağlı olan ve SPK'nın internet sitesine göre 16 sorumlu ortak başdenetçisi bulunan Başaran Nas. Onu Deloitte'a bağlı DRT Bağımsız Denetim 12 ortak başdenetçiyle izliyor. 95 şirketli pazarda küçük ölçeklilerin sorumlu ortak başdenetçi sayıları 2-5 arasında değişiyor. Fakat yaklaşık iki hafta önce Başaran Nas (PwC) tarafından İMKB'ye gönderilen bir açıklama, denetim şirketlerinin çoktan koşullara uyum konusunda harekete geçtiğini gösteriyor. Başaran Nas ile Kaplamin Ambalaj arasında imzalanan bağımsız denetim sözleşmesinde yapılan değişiklikle denetim şirketinin 25 sorumlu ortak başdenetçiyi, 15 başdenetçiye ve 460 denetçi ve denetçi yardımcısı sayısına ulaştığını bildirdi.

Asıl büyük rekabet 2010'da

SPK yetkilileri bu düzenlemeden sonra artık kararın tamamen denetim şirketlerine kaldığını söylüyor. Yani denetçiler, SPK tebliğinde getirilen kriterleri karşılamaları durumunda katlanacakları masraf ile 7 dönemde bir kaybedecekleri geliri kıyaslayarak hangi sisteme ayak uyduracaklarına karar verecekler. Eğer şirketler başdenetçi rotasyonuna ayak uydurmaya karar verirse bu kriterleri karşıladıktan sonra yani önümüzdeki yıl

eski müşterilerini tekrar kazanabilecekler. Fakat elbette eski müşterilerinin yeni denetçisinin de bunu istemesi halinde. Bu açıdan piyasadaki beklenti denetim kalitesine uyum sağlayacak şirketlerin 2010 yılında büyük bir rekabete girecekleri yönünde. Rekabetin yönünün ise müşterisini kaybeden denetim şirketlerinin eski müşterileri geri kazanmak, bu müşterileri kapalı denetim şirketlerinin ise tekrar kaptırmamak için çaba sarf etmesi şeklinde olacağı tahmin ediliyor.

AMAÇ KALİTEYİ GÜVENCEYE ALMAK

SPK Muhasebe Standartları Daire Başkanı Kürşad Sait Babuçu, tebliğde yapılan değişikliği şöyle anlattı: "Denetim tebliğiyle ilgili piyasaların da talepleri oldu. Biz 2006 yılındaki düzenlemeyi dünyadaki genel uygulamalara ve Avrupa'daki rotasyon zorunluluğuna uyum amacıyla getirdik. Avrupa'da genel uygulama başdenetçi rotasyonu şeklinde. Bir tek İtalya'da denetim şirketi rotasyonu var. Fakat İtalya sermaye piyasalarının yapısı bizim ülkeye çok benziyordu. Bu nedenle biz İtalya'daki yöntemi uygulamak istedik. Fakat bu uygulamaların ikisi de uluslararası platformda tartışılıyor. Eksileri ve artı yönleri var. Piyasadan gelen talepler başdenetçi yani partner rotasyonu yönündü. Biz de tebliğde yaptığımız değişiklikle her iki uygulamanın artı yönlerini daha ön plana çıkararak karma bir uygulamaya gittik. Buradaki amacımız da bağımsız denetimde nicelik yerine niteliğin artması için bağımsızlığı güvence altına almak. Yani tabiri yerindeyse yeni düzenlemeyle artık bağımsız denetim şirketlerinde bir kalite kontrol sistemine geçiyoruz. Bu çok önemli bir uygulama. Bu sistemin büyük denetim şirketlerine avantaj sağladığını söylemek doğru değil. Çünkü Türkiye'de dünyanın en büyük dört denetim şirketinin faaliyetlerinde bile bizim bugün istediğimiz nitelikler henüz sağlanmış değil. Biz sadece bu düzenlemeyle bitirmiyoruz meseleyi. Kalite ve bağımsızlığını iddia eden denetim şirketlerini biz denetliyoruz."

ROTASYONA NEDEN GEREK DUYULMUŞTU

Denetim piyasasında büyük bir değişime neden olacak olan rotasyon uygulaması aslında Enron Skandalı'ndan bu yana tartışılan, son krizde ise iyice alevlenen bir tartışmanın sonucu: Bağımsız denetçiler ne kadar bağımsız tartışması. Enron'un batmasından sonra Arthur&Andersen'in bu şirketi 30 yıldır aralıksız denetlediği ortaya çıkmıştı. Bu da bağımsız denetim şirketlerinin uzun süre aynı şirketlere bağımlı hale gelmesi ve bu şirketlerin cirolarında önemli bir paya sahip olması durumunda bağımsızlığını ve denetim kalitesini kaybettiği tartışmalarını ortaya çıkarmıştı. Son yaşanan krizde ise çok iyi denetlendiği düşünülen dev bankaların batışı ve türev ürünler, özellikle de mortgage, risklerinin denetim şirketlerince yeterli denetlenip denetlenemediği konusu bu eski tartışmanın yeniden gündeme oturmasına neden olmuştu. Bu kapsamda Türkiye'de de Sermaye Piyasası Kurulu, 2006 yılında yaptığı düzenleme ile denetim şirketlerinde global görüşlere ve eğilimlere uygun bir düzenlemeye gitme kararı almıştı.

BDDK VE SPK FARKLI MODELİ BENİMSEDİ

Denetçi rotasyonuna ilişkin düzenlemeler iki düzenleyici kuruluşun farklı modelleri benimsemesine neden oldu. Rotasyon uygulaması aslında Avrupa Birliği'nin hemen hemen her ülkesinde bulunuyor. Fakat Avrupa Birliği'nde uygulama belirli bir süre sonunda aynı şirkette denetim yapan sorumlu ortak başdenetçilerin değiştirilmesi anlamında partner rotasyonu uygulaması. Avrupa içerisinde tek istisnayı ise İtalya oluşturuyor. İtalya'da belirli bir sürenin sonunda başdenetçinin değil tüm denetim şirketinin değiştirilmesi uygulaması var. SPK'nın ve BDDK'nın rotasyon modelini de İtalya oluşturdu. Fakat SPK piyasalardan gelen tepkilere kulak vererek Avrupa'nın geri kalanındaki uygulamayı da içerecek yeni bir karma modele geçti. BDDK ise geçtiğimiz haftalarda yayımladığı nihai kararlar, 'İtalya modeline devam' dedi. SPK yetkilileri iki piyasa arasındaki ihtiyaç farklılıklarının bu model farklılığına neden olduğu inancında.

BAĞIMSIZ DENETÇİLER NEYİ DENETLİYOR?

Uluslararası bağımsız denetim şirketleri, halka açık olan veya halka açık değilse bile kredi kuruluşlarının taleplerini yerine getirmek amacıyla bağımsız denetim talebi isteyen şirketlerin mali tablolarını, bilançolarını ve faaliyet raporlarını denetliyor. Borsaya kote olan şirketlerde her yılın haziran ve aralık aylarında yapılan bağımsız tam denetim ile bazı şirketler için mart ve eylül aylarında yapılan sınırlı denetimler bağımsız denetim şirketlerinin faaliyetlerini oluşturuyor.

Bankalar zarar yazmaya başladı, Hazine kağıdı cazibesini yitirdi

Bankalar Hazine'nin son ihalesinde yüzde 7,70 faizle aldıkları 3 Ağustos 2011 vadeli kağıdın faizi yüzde 8,5'in üzerine çıkınca zarar yazmaya başladı. Bankalar, 2010'da itfasının üzerinde borçlanmaya devam edecek olan Hazine'ye artık eskisi gibi para akıtmayı düşünmüyor.

Küresel krizin kredi piyasasına darbe vurduğu son 1.5 yılda ellerindeki kaynağı kamu finansmanında kullanarak ciddi kârlar elde eden bankalar artık Hazine'ye para vermek istemiyor. Geçen hafta, Hazine ve Merkez Bankası yetkilileri ile biraraya gelen Son Hazine ihalesinde yüzde 7,70 faizle aldıkları kağıtların faizi yüzde 8,5'in üzerine çıkınca 1.5 yıl sonra ilk kez zarar etmeye başlayan bankalar, 2010'da da bütçe açığının iç borçlanma ile giderilmeye devam edileceğini görünce isyan bayrağını çekti. Hazine'nin yüzde 110'a çıkan borçlanma oranının bir yıl daha devam ettirilmesinin mümkün olmadığını belirten bankacılar, sistemin bunu ancak 1 yıl için kaldırabileceğini, 2010 içinse bilançolarının bu kadar Hazine kağıdını almaya izin vermeyeceğini belirtiyorlar. Önümüzdeki yıl ekonomide başlayan büyümeyle kredi piyasasına dönme hayali kuran bankalar bu noktada hükümete, "Ya dışarıdan kaynak bul ya da yüksek faize katlan" mesajı veriyor. Bankaların bu tavrı, her ne kadar "yabancı satıyor" deselerler de bono piyasasındaki faize de yansımış durumda. Bono piyasasında cuma günü gösterge konumunda olan 3 Ağustos 2011 vadeli kağıdın yüzde 8,48'e çıkan faizi dün de işlem bazında yüzde 8,78'i gördükten sonra yüzde 8,69'dan kapandı. Bono piyasasındaki tedirginlik doların 1.48 TL'ye yükselmesine neden oldu. Uzmanlara göre, hükümet başta Uluslararası Para Fonu (IMF) olmak üzere dışarıdan kaynak bulamazsa faizlerdeki yükseliş devam edecek.

Kredi vermek daha kârlı

Hazine kağıtlarından son 1.5 yıldır hep kâr den bankaların bu tavır değişikliğinde son ihalede aldıkları kağıttan zarar etmeye başlamalarının etkili olduğunu ifade eden Garanti Bankası Ekonomik Araştırmalar Müdürü Ali İhsan Gelberi, "Bankalar da artık gerçek hayata dönüp, gerçek işlerini yapmak istiyorlar" dedi. Bugüne kadar Hazine ihalesine girip kağıt alan tüm bankaların hemen ertesinde kâr etmeye başladığını vurgulayan Gelberi, "Çünkü faizler düşüyordu. İlk kez geçen ihalede kağıt alanların hepsi zarar etmeye başladı. Yüzde 7,70'ten aldıkları kağıdın faizi yüzde 8,25'e çıktı. Doğal olarak artık almak istemeyebilirler" dedi. Bono piyasasında ve Hazine ihalelerinde faizlerin IMF beklentisi ile düştüğünü kaydeden Gelberi, "Eğer IMF ile anlaşma yapılmış olsaydı, faiz de düşmeye devam eder, bankalar da bundan zarar etmezdi" dedi.

Bankaların IMF anlaşmasından da umut kestiğini kaydeden Gelberi, "Merkez Bankası'nın faiz indirimleri bitiyor. Gecelik faiz artık inse inse yüzde 6,5'e iner. Diğer taraftan bankalar uzun vadeli iki yıllık kağıdı yüzde 7,70'le aldılar. Yani bu düşük farkla bu riski almak istemiyorlar. Daha önce bu fark yüksekti, şimdi azalıyor. Bunun üzerine IMF ile de anlaşma olmaması tedirginliği artırdı" diye konuştu. Bankaların ellerindeki Hazine bonolarını reel faizleri 0'a yaklaştığı bir ortamda satmalarının da zor olduğuna dikkat çeken Gelberi, 2009'da ekonomideki küçülmenin etkisiyle kredi talebi olmadığını, ancak 2010'de ekonomide yüzde 3,5 büyüme beklendiğini hatırlatarak, "Dolayısıyla kredi talebi gelecek. Bankalar da Hazine'ye bu faizle para vermek yerine kredi vermeyi tercih edecek" dedi.

Faizi yabancı yükseltti

Faizlerdeki yükselişin yabancı çıkışından kaynaklandığını da ifade eden Gelberi, "Bankalar kağıt satmıyor, sadece ileride 2009 yılındaki kadar fazla kağıt alamayacağını söylüyor. Satış yapan yabancılar" dedi. Yabancıların da bankaların taşıdığı aynı endişeleri taşıdığını söyleyen Gelberi, bütçe açığının finansmanı nedeniyle faizlerde yükseliş beklediklerini belirtti. Faizlerde yükselişin önüne sadece yurtdışından gelecek bir kaynağın geçebileceğini vurgulayan Gelberi, "Bu kaynak bulunamazsa faizler daha yükselir ve Hazine'nin maliyeti artar" dedi.

IMF anlaşması rahatlatır

Geçen hafta PY bankalarla yapılan toplantıda Hazine'nin bu yıl olduğu gibi 2010'da da itfasının üzerinde borçlanacağını görmek bankaların canını sıktı. Hazine'nin önümüzdeki yılın ilk altı ayında da itfasının üzerinde borçlanacak olmasından rahatsız olan bankalar ellerindeki Hazine kağıdı portföyünün daha da artacak olmasından tedirgin. Hazine daha fazla borçlandıkça özellikle PY bankalarının ellerindeki portföyün büyüdüğüne dikkat çeken bir bankacı, "Hazine'nin daha fazla borçlanmaya devam etmesi faizleri yükseltecek ve bankaların ellerindeki kağıtların faizi düşük kaldığı için zarar yazdıracak. Bankalar da bundan hoşnutsuz"

dedi. Hazine kağıdı stoğundaki artışın fiyat düşüşü ve faiz artışı anlamına geldiğini belirten bankacı, "Bankalar da Hazine kağıdı almak için faizlerin yükselmesini bekler. Bu da çok doğal" dedi. IMF ile anlaşma olursa bütçenin rahatlayacağını belirten bir başka üst düzey bankacı ise Hazine'nin itfasının üzerinde borçlanmasını bankacılık sisteminin ancak 1 yıl için kaldırabileceğini söyledi. İkinci yılda bankaların kapasitesinin dolmuş olduğuna değinen bankacı, "Her bankanın alabileceği bir limit var. Bankalar artık bilançolarının bunu kaldırmayacağını söylüyor" dedi.

Açığı Merkez giderebilir

Büyük bankaların ihalelerde zaten taahhüt ettiklerinin 5-6 katı aldığını belirten uzmanlar, ama artık bu alımların da Hazine'ye yetmeyeceği fikrinde. Çünkü Hazine piyasadaki paranın hepsini bütçe açığı nedeniyle istiyor. Bu noktada hükümetin ve ekonomi bürokrasisinin imdadına Merkez Bankası'nın yetişmesi bekleniyor. Önümüzdeki yıl Hazine'nin ihtiyacının Merkez Bankası'nın kağıt almasıyla giderilebileceğini belirten uzmanlar, "Merkez Bankası zaten bunu deklare etti. Merkez Bankası'nın portföyünde şu anda 8 milyar TL'lik bir kağıt var. Bu 2010'un ortasına kadar sıfırlanacak. Merkez tekrar maksimum 10 milyar liralık alım yapabilir" dediler.

ROT'da değişiklik gündemde

Hazine, ihalelerde sadece Piyasa Yapıcı (PY) bankaların katıldığı Rekabetçi Olmayan Teklif (ROT) bölümünde bazı değişikliklere gidebilir. Reuters'de yer alan bir haberde Hazine'nin, ihalelerin ROT bölümlerinin amacına daha net hizmet edebilmesi için yeni bir yönteme sıcak baktığı bildirildi. PY bankaların ROT alımlarının ağırlıklı ortalama fiyattan olduğunu belirten uzmanlar, "Bu nedenle herkes ROT'tan almak isiyor. Hazine bunun belli bir miktarını karşıladığı için bankalar ROT'ta çok yüksek talepte bulunuyor" dedi. Reuters'de yer alan habere göre, bankalar Hazine'ye bu yöndeki rahatsızlıklarını ilettiler. Hazine de ROT yönteminde değişiklik yapmaya sıcak bakıyor.

PİYASA YAPICISI BANKALAR

- 1- Akbank
- 2- Deutsche Bank
- 3- Finansbank
- 4- Fortisbank
- 5- HSBC Bank
- 6- ING Bank
- 7- Ziraat Bankası
- 8- Garanti Bankası
- 9- Halk Bankası
- 10- İş Bankası
- 11- Vakıflar Bankası
- 12- Yapı ve Kredi Bankası

GSD'deki yükselişin arkasından Galip Öztürk'ün şirketi çıktı

Metro Grubu bünyesinde bulunan Avrasya Factoring, geçen haftanın son işlem gününde, Tekstilbank'ın sahibi olan GSD Holding hisselerinde 19.8 milyon adet hisse olarak şirketteki payını yüzde 8,71'e çıkardı.

Geçen haftanın son işlem gününde yüzde 12,2 oranında değer kazanan GSD Holding hisselerindeki hareketin arkasından Galip Öztürk'ün şirketi çıktı. Galip Öztürk'e ait olan Metro Grubu bünyesinde faaliyet gösteren Avrasya Factoring, haftanın son işlem gününün ikinci seansında, 0.83-0.92 TL fiyat aralığında GSD Holding hisselerinde 19 milyon 782 bin 164 adet alım yaptı. Söz konusu işlemin tutarı 17 milyon 371 bin lira olurken, Avrasya Factoring'in şirketteki payı yüzde 8,71'e çıktı. Avrasya Factoring, GSD hisselerinde daha önce de 2 milyon adet alım yapmıştı. 23 Ekim'de ilk seansta sadece 2 milyon 722 bin adet işlem gören GSD Holding, ikinci seansta ise 50 milyon 229 bin adet işlem görmüştü. İkinci seansta 0.92 liraya çıkan GSD hisselerinin değer artışı ise yüzde 12,2 oldu. Grup bünyesindeki Tekstilbank'ın satışına ilişkin beklentilerle borsada yatırımcıların ilgisini çeken GSD Holding, geçen hafta fiyat hareketleriyle ilgili olarak özel bir durumun bulunmadığı açıklamıştı. GSD Holding hisseleri dün de günü yüzde ...'lik yükselişle tamamladı.

Vakıf GMYO'nun % 11'ini aldı

BDDK'nın 2008 yılında yeterince kurumsallaşmadığı gerekçesiyle faaliyet izinlerini iptal ettiği Avrasya Factoring, GSD Holding'in yanı sıra Vakıf Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı (GMYO) hisselerinde de alım yapıyor. Avrasya Factoring Vakıf GMYO hisselerinde 15 Ekim'de 1 milyon 326 bin adet alım yaparak şirketteki payını yüzde 11,19'a çıkarmıştı. Vakıf GMYO'da Avrasya Factoring'in yanı sıra, Galip Öztürk'ün damadı olan Zeki Gümüüşü da yüzde 5,56'lık hisseye sahip bulunuyor. Mali polisin borsadaki operasyonu sırasında gözaltına alındıktan sonra serbest bırakılan ve yargılaması halen devam eden Galip Öztürk, son dönemde Van Et'in (Metro Ticari ve Mali Yatırım) sermaye artırımında sıkıntı yaşadı.

Van Et'te rekor hisse satışı

Sermaye Piyasası Kurulu, Van Et'in yüzde 100 oranındaki bedelli sermaye artırımını, şirket ortaklarının artırım öncesinde yaptığı hisse satışları nedeniyle geçici olarak durdurmuştu. 14 Ekim 2009'da Van Et hisselerinde Galip Öztürk 10 milyon 302 bin adet, kızı Fatma Öztürk ise 5 milyon adet hisse sattı. Satışların ardından Galip Öztürk'ün şirketteki payı yüzde 9,45'e, kızının payı ise yüzde 0,05'e indi. 13 Mayıs 2009'da Van Et'te Galip Öztürk'ün yüzde 47,7, kızının ise yüzde 18,55 payı bulunuyordu. SPK ortaklık yapısındaki değişime bağlı olarak şirketin ana ortağının şirketten olan alacağının rüçhan hakkı kullanımı sırasında mahsup edileceği tutar üzerinde yaratacağı önemli etkileri dikkate alarak sermaye artırımını durdurmuştu. Van Et, Galip Öztürk'ün Metro Turizm'de sahip olduğu yüzde 99,38 oranındaki hisseyi 108.2 milyon lira bedelle satın almıştı. Galip Öztürk ile Van Et arasında gerçekleşen anlaşma gereği, ortaklar cari hesabından gözüken alacağı herhangi bir faiz ve kur farkı işletilmemesine karar verilmişti.

GALİP ÖZTÜRK VE GRUBUNUN BORSADA SON DÖNEMDEKİ İŞLEMLERİ

- * **Galip Öztürk:** Van Et'te 10.3 milyon adet hisse sattı
- * **Fatma Öztürk:** Van Et'te 5 milyon adet hisse sattı.
- * **Avrasya Factoring:** GSD Holding hisselerinde 19.8 milyon adet hisse aldı.
- * **Avrasya Factoring:** Vakıf GMYO'da 1.3 milyon adet hisse aldı.
- * **Zeki Gümüüşü:** Vakıf GMYO'daki payını yüzde 5,56'ya çıkardı.

Dezenfekte sektörü canlandı

Domuz gribinin yayılmasıyla birlikte okullar, kamu kurumları ve şirketler ilaçlama şirketlerine koştu. Dezenfektan ve ıslak mendil satışları patlama yaptı.

Domuz gribine karşı İstanbul'da 2500'ün üzerindeki İETT otobüsü ve 2 bin 54 özel halk otobüsü dezenfekte edilecek. İstanbul'da 1992'si resmi olmak üzere toplam 4 bin 794 okul ile yaygın eğitim verilen 2 bin 181 halk eğitim merkezinde 29, 30 ve 31 Ekim ile 1 Kasım'da genel temizlik ve ilaçlama yapılacak. Türkiye genelindeki yaklaşık 3 bin özel okulda da dezenfektan çalışmalarına başlanacak.

Domuz gribi ile birlikte ıslak mendil satışları da katlandı. Islak mendil üretimi yapan Akpak ve Sabah Ambalaj'ın sahibi Yavuz Adıyaman, satışlarında yüzde 20 artış olduğunu söyledi. Özellikle şirketler ve restoranlardan ciddi talep aldıklarını belirten Adıyaman, "Otomotiv firmaları ciddi oranlarda sipariş veriyor. Eskiden restoranlarda garson uzatmadığı müddetçe kimse ıslak mendil almazken şimdi özellikle hanımlar 4-5 tane atıyor çantasına. Bu da restoranlardan gelen talebi 2 katına çıkardı" dedi.

Toplu taşıma şirketlerinin de kendilerinden teklif aldığını ifade eden Adıyaman, metrobüs, tramway ve belediye otobüslerinden böyle bir talep gelmesi halinde satışlarının yüzde 1000 artış göstereceğini söyledi. Pazardan gelen talebe cevap vermek için domuz gribine karşı antibakteriyel mendil üretimine başladıklarını anlatan Adıyaman, bu mendillerin satışını eczanelerde açacakları standlarda gerçekleştireceklerini ifade etti.

Çalışanlara mendil

Islak mendil üretimi yapan Ülgen Ambalaj'ın sahibi Semih Ülgen de, son 10 gündür siparişlerde yüzde 30-40 artış olduğunu belirtti. Özellikle şirketlerden yüklü miktarda kolonyalı mendil siparişi aldıklarını kaydeden Ülgen, "Eskiden otel, kafe ve restoranlara mendil veriyorduk. Şimdi büyük şirketler de kapımızı çalıyor. Sabah Gebze'den bir lastik firması gelip 50 bin tane mendil aldı şirket personeline dağıtmak için. Firmalar özellikle yurtdışına giden çalışanlarının yanına gripten korunmaları için koliyle mendil veriyorlar" diye konuştu.

Radikal Haşere Kontrol Hizmetleri Müdürü Aykut Aydemir, şirketlerine başvurularda yüzde 5 artış olduğunu ifade etti. İşletmelerin ilaçlama maliyetlerinin büyüklüklerine göre değiştiğini dile getiren

Aydemir, "İlaçlama ücreti 80 TL'den 500 TL'ye kadar çıkabiliyor. 150 metrekarelik bir alan 80 TL'ye dezenfekte ediliyor" diye konuştu.

İş Bankası 2010'da ofansif olacak

İş Bankası'nın 2009 yılını yüzde 10'un üzerinde aktif büyümeyle tamamlayacağını belirten İş Bankası CEO vekili Aykut Demiray, "2010'da daha ofansif bir yapıda olacağız" dedi. Demiray, aktiflerde büyüme için 2010'da bu yıl için öngörülen yüzde 10'un da üzerinde hedef koyacaklarına dikkat çekti. Önümüzdeki yıl için kâr marjlarında daralmalar yaşanmasını beklemenin yanlış olmayacağını belirten Demiray, hacimsel artışla bunu telafi edeceklerini ve nominal kârlılığı sürdüreceklerini söyledi.

Faiz daha aşağı düşmez

Tahvil/bono piyasasında faizler için aşağı yönlü hareket için çok fazla yer kalmadığını belirten Demiray, "Artık faizlerin buralardan daha aşağı düşmesi kolay değil. Hatta ileride yukarı dönme ihtimali de var" diye konuştu. 2009 yılında asıl faaliyetlere (core banking) devam etmekle birlikte bono işine daha fazla önem verdiklerini ifade eden Demiray, 2010'da sektörün kârlarında ana bankacılık faaliyetlerinin daha fazla yer alacağını söyledi. Bankacılık sektöründe kredilerin 2009 başından beri yaklaşık yüzde 1 büyüdüğünü, aynı dönemde İş Bankası'nın kullandığı kredilerde döviz kredilerindeki yüksek payın oluşturduğu kur farkıyla yüzde 4.6 küçüldüğünü kaydetti.

Yurtdışında İş Bankası'nın organik/inorganik büyümeye devam edeceğini belirten Demiray, şunları söyledi: "Rusya, Kazakistan, Arnavutluk, Romanya, Bulgaristan, Suriye ve Irak-Bağdat'ta varlık göstermeyi düşünüyoruz. Mısır'da temsilcilik açmak için Bakü'de ise bir şube için başvuruda bulunmayı düşünüyoruz. Daha önce de borsaya açıkladığımız gibi Rusya ve Kazakistan'da ise küçük ölçekli bankalara satın alma amaçlı bakıyoruz." İş Bankası'nın yüzde 100 iştiraki olan İşbank GMBH'nin Almanya'da 12 şube ile faaliyet gösterdiğini belirten Demiray, Paris, Zürih, Londra, Şanghay, Bahreyn gibi merkezlerde şubelerinin olduğunu da hatırlattı. Yılbaşından bu yana 47 yeni şube açtıklarını ifade eden Demiray, "Şube sayımız şu an itibarıyla 1086. Bu rakam 2008 sonunda 1039 idi. İstihdamda ise yılbaşından bugüne 1306 kişilik artış yaşandı. Önümüzdeki yıl şube sayısı olarak 2009'a benzer bir yıl olur. Aynı şekilde istihdamda artış olur" dedi.

Dolara bir darbe de Çin'den geldi

Çin yönetiminin, rezervlerindeki euro ile Japon yeni oranını artırma kararı, dün ABD dolarının değer kaybetmesine neden oldu. Çin'in döviz rezervlerinde euro ve yen ağırlıklı bir kompozisyona yönelmesi, ABD dolarının, euro ve yen karşısında son 14 ayın en düşük düzeyine gerilemesine yol açtı. Euro/dolar paritesi sabah saatlerinde 1.5064 seviyesini gördükten sonra 1.4973'e geriledi. Çin, doların ana para olarak kalacağını ancak, euro ve yenin oranlarının artırılacağını kaydetti. ABD doları, önemli para birimleri karşısında, yıl başından bu yana yüzde 7'den fazla değer kaybetti.

Öte yandan petrol fiyatlarında da hareketlilik sürüyor. Küresel ekonomide kırılganlığın sürüp sürmediği konusunda kararsız kalan yatırımcıların etkisi ile geçen haftadan bu yana gerileyen ham petrolün varil fiyatı dün sabah Asya piyasalarında 80 doların altına indi ancak öğleden sonra yeniden 81 dolar civarından işlem görmeye başladı. Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) Dönem Başkanı Jose Botelho de Vasconcelos, petrol fiyatlarının 100 doları bulması halinde OPEC bakanlarının küresel ekonomideki düzelmeyi korumak için aralık ayında yapacağı petrol üretimini artıracığını söyledi.

'Petrol fiyatı yükselecek'

Bu arada Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) Baş Ekonomisti Fatih Birol, dün Londra'da bir konferansta, artan petrol fiyatlarının ekonomideki düzelmeye zarar verdiğini vurguladı. Birol, "Ekonomideki güçlü toparlanmayla, özellikle bu safhada düzelmeye çabaları için önemli bir risk olarak fiyatların yükseldiğini göreceğiz" dedi.

Goldman Sachs ise, dünyanın ikinci büyük enerji tüketicisi Çin'in "güçlü" dizel talebi nedeniyle ham petrol fiyatının yıl sonuna kadar 85 dolara ulaşacağı tahmininde bulundu. David Greely başkanlığındaki uzmanların hazırladığı ve dün açıklanan 23 Ekim 2009 tarihli raporda, Çin'in petrol talebinin arttığı ve ABD petrol

talebinin geride kaldığı kaydedildi. Çin'in petrol talebinin artmasının ham petrol fiyatlarına yukarı yönlü baskı uyguladığının görüldüğü belirtilen raporda, Çin'in ekonomisinin üçüncü çeyrekte yüzde 8,9 büyümesi yüzünden rafine ürün talebinin günlük 600 bin varil arttığı ifade edildi. Raporda, bu yıl dördüncü çeyrekte petrolün varil fiyatının ortalama 82.50 dolar ve 2010 yılında 110 dolar olacağı öngörüldü.

Ran'ın halka arzına 2.3 kat talep geldi

Borsa'da 18 aydan sonra ilk halka arzı gerçekleştiren Ran Lojistik Hizmetleri A.Ş.'nin, dün başlayan halka arzında 2.86 TL olan hisse fiyatı yüzde 10'luk yükselişle 3.16 TL'ye fırladı. Sermaye artırımına giden ve sermayesinin yüzde 25,2'sini halka arz eden Ran Lojistik'e tavan fiyat olan 3.16 TL'den 6.6 milyon adet alım talebi geldi. Ran Lojistik tarafından dün yapılan açıklamada, 9 milyon 152 bin liralık halka arza, ilk gün arz tutarının yaklaşık 2.3 kat olan 20 milyon liralık talep geldiği bildirildi. Tavan fiyattan gelen 6.6 milyon adet alım emrinin, halka arza konu 3.2 milyon adet hisselik kısmı 49 saniyede gerçekleşti. Gelen alım emrinin ilk gün 2.8 milyon adetlik kısmının gerçekleştiği, halka arza bugün devam edileceği kaydedildi.

Yatırımcı halka arzı özlemiş

Borsa yatırımcısının halka arzları özlediğini belirten Ran Lojistik Yönetim Kurulu Başkanı Ramiz Benli "Borsa yatırımcısı, Ran Lojistik hisselerine beklediğimizin üzerinde ilgi gösterdiler. Çok mutluyuz. 18 ay sonra borsa yatırımcısını İMKB'yle yeniden buluşturan, Ran Lojistik'e gösterilen ilgi için tüm yatırımcılara teşekkür ediyoruz. Onların bu ilgisi, ne kadar doğru bir karar verdiğimizizi de gösterdi. Bizde, yatırımcılarımızı mutlu etmek için elimizden geleni yapacağız" dedi.

Seferberlikte hayal 8 saatte 1 halka arz

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda (İMKB) 2023'te 1.000 şirkete ulaşılabilmesi için her 5 işlem gününde 1 şirketin halka açılması şart. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu'nun "10.000 şirket" hayali içinse yaklaşık 8 saatte bir 1 şirketin borsaya adım atması gerekiyor. Son 19 yılda İMKB'ye adım atan şirket sayısının 315 olduğu dikkate alınır, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), İMKB, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) ve Türkiye Sermaye Piyasaları Aracı Kuruluşlar Birliği (TSPAKB) arasında imzalanan protokol gereği başlatılan halka arz seferberliğinde sınırların iyice zorlanması gerekecek.

Protokolle, reel sektörün sermaye piyasasından faydalanarak büyümesi için başlatılan halka arz seferberliğinde 2023 yılına kadar halka açık şirket sayısının 1000'i aşması hedefleniyor. Ancak Hisarcıklıoğlu, "10.000 şirket" diyerek hedef büyüttü.

14 yılda 686 şirket

Erkan'ın, TOBB Başkanı'nın yanında mütevazı kalan hedefi için, şu anda İMKB'de işlem gören şirket sayısının 314 olduğu dikkate alınır, önümüzdeki 14 yıllık zaman diliminde 686 şirketin daha borsaya gelmesi gerekiyor. Hisarcıklıoğlu'nun hedefi için de 9686 şirket daha halka açılmalı. Bir yılda haftasonları, resmi ve dini tatiller olmak üzere toplam 114 gün tatil. Resmi ve dini bayramlar ile haftasonu tatilleri düşüldüğünde bir yılda 251 iş günü kalıyor. 14 yıllık zaman diliminde İMKB'nin hedefine ulaşması için elinde toplam 3514 işlem günü kalıyor. Yani Erkan'ın 1.000 şirket hedefi için 5 işlem gününde 1 şirketin, Hisarcıklıoğlu'nun hayali içinse yaklaşık 8 saatte bir 1 şirketin halka açılması lazım.

HALKA ARZIN KARNESİ(Bin TL)		
Yıl	Şirket	Hasılat
1990	33	2.575
1991	24	880
1992	13	644
1993	16	1.784
1994	25	7.684
1995	29	10.698
1996	27	14.701
1997	29	63.569
1998	20	94.318
1999	10	46.473
2000	35	1.720.622
2001	1	386
2002	4	76.618
2003	2	18.395
2004	12	1.427.872
2005	9	2.362.053
2006	15	1.239.682
2007	9	4.364.059
2008	2	2.372.525
2009	-	-
TOPLAM	315	13.825.539

Seyfettin Gürsel ...Avrupa, Türkiye'yi kaybediyor mu?

20 Ekim Salı günü Le Monde gazetesinde "Türkiye'yi kaybediyor muyuz?" başlıklı bir makale yayımlandı. Le Monde yazarı özetle Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği dışına itildikçe, kendine yeni yollar aradığını, son dönemde yoğunlaşan Türkiye-Rusya, Türkiye-Irak, Türkiye-Suriye ilişkilerinin bu bağlamda irdelenmesi gerektiğini belirtiyor. **Yazar makalede Türkiye'nin Batı ile yarım yüzyıldır sürdürdüğü, ekonomik, siyasal ve savunma işbirliğinden kopmakta yararı olmayacağını, ancak Türkiye'nin dışlandığı sürece nereye yöneleceğinin de kestirilemeyeceğini belirtiyordu.**

İki gün önce, 18 Ekim Pazar akşamı Türkiye Mevsimi etkinlikleri çerçevesinde resmi adıyla Universite de Tous Les Savoires olarak bilinen halk üniversitesinde "Türkiye'nin AB üyeliği: Yük mü? Koz mu?" başlıklı konferansımın sonuç bölümünde tam da bu soruyu soruyordum. 21 Ekim Çarşamba günü de Sc. Po'da, İter Türkmen, Soli Özel ve Cengiz Çandar ile birlikte katıldığım, "Türkiye, bölgesel güç" başlıklı tartışmada da Türkiye'nin AB üyeliği dışındaki seçeneklerinin her iki taraf için de risklerle dolu olduğunu anlatmaya çalıştım.

Her iki etkinliğe de Fransızlar muazzam ilgi gösterdiler. Bizden önceki konferans ve tartışmalar da full çekmiş. Türkiye'yi bir hayli itip kaktıktan sonra Fransız yönetim çevrelerinin ve seçkinlerin endişelenmeye, en azından "Türkiye'yi kaybedebilir miyiz?" sorusunu sormaya başladıkları görülüyor. Son dönemlerde yer alan bir dizi gelişme bu tatsız soruya çok sağlam bir meşruiyet temeli kazandırdı.

Birkaç yıldır Türkiye'nin AB ilişkileri üzerine yazdığım yazılarda yaşamsal bir noktayı sürekli vurguladım. **Türkiye'ye üyelik garantisi, hatta üyelik tarihi (bu çok ileri bir tarih dahi olsa) verilmezse, üyelik müzakere sürecinin tıkanması kaçınılmazdır.** Son birkaç yıl içindeki yaşanan gelişmeler bu iddiayı doğrular nitelikte. Başta Fransız hükümeti olmak üzere kimi hükümetler, daha çok da Alman Hıristiyan Demokrat Partisi gibi iktidar partileri **Türkiye'nin hiçbir zaman AB üyesi olamayacağını** sürekli vurguladılar. Fransa daha da ileri giderek üyelikle doğrudan ilgili olduğu gerekçesiyle beş bölümü veto yetkisini kullanarak fiilen müzakere dışına çıkardı.

Temel sorun, Türkiye'nin AB üyeliğine karşı çıkan kimi AB üyelerinin önerdikleri "üyelik yerine ayrıcalıklı ortaklık verelim" formülünün tam anlamıyla sahte bir seçenek oluşturmasıdır. Halk üniversitesindeki konferansımın ilk bölümünde bu sözde "ayrıcalıklı" ortaklığın içinin nasıl boş bir paket olduğunu göstermeye çalıştım. (Fransızca bilenler için konferans www.utls.fr sitesinde videoda mevcut). Meslektaşım Beril Dedeoğlu ile bir yıldır sürdürmekte olduğumuz ve yakında yayımlamayı umut ettiğimiz konuyla ilgili TÜBİTAK araştırmasından bu formülün boşluğunu gayet iyi biliyorum. **Türkiye'nin AB kurumlarına yani karar sürçlerine eşit olarak katılmadan AB ekonomisine, dış politikasına ve savunma sistemine entegre olması mümkün değil, çünkü çıkarlarına aykırı.** Son haber: Dün sabah Fransız Sarayı'nda kahvaltıda bizzat büyükelçiden Fransız hükümetinin bundan böyle "ayrıcalıklı ortaklık" lafını ağzına almayacağını öğrendik.

Gerçekte iki seçenek var: Üyelik ya da bağımsızlık. Bağımsızlık Türkiye açısından kuşkusuz "ikinci en iyidir." Çünkü, **uzun sürse bile yolun sonunda üyeliğin Türkiye'yi bekliyor olması, gerek hızlı büyüme ve işsizlikle mücadele gerek demokrasinin derinleşmesi ve istikrara kavuşması açısından en iyi seçenek olmayı sürdürüyor.** Ancak bugünkü belirsizlikler Türkiye'yi kaçınılmaz olarak ikinci en iyiye doğru itiyor. Bağımsızlık ise AB açısından gerek enerji gerek savunma güvenliği açısından ciddi riskler içeriyor. Bu bağlamda oluşan iki sorunu tanımlayarak bu yazıyı noktalayayım: 1) Gümrük Birliği AB'nin üçüncü ülkelerle yapmakta olduğu serbest ticaret anlaşmaları nedeniyle sürdürülemez bir noktaya doğru gidiyor. 2) AB ile Türkiye arasında siyasal ve stratejik potansiyel sürüşme alanları giderek olgunlaşıyor.

Haluk Bürümcekçi...Faizlerde yükseliş başladı mı

Bono faizleri 6 Ekim'de gün içinde yüzde 7,5 seviyelerini gördükten sonra önce stopaja ilişkin belirsizlikler, sonrasında ise piyasa yapıcılığı toplantısından sızan bazı bilgiler nedeniyle yönünü yukarı çevirmiş ve dün itibariyle yüzde 8,7 seviyesine ulaşmıştır. Bu seviye geçmiş getiriler dikkate alındığında halen düşük bir seviye olsa da geline en düşük noktaya göre belirgin bir yükselişe işaret etmektedir. Şu anda herhalde herkesin aklındaki soru faizlerin tarihi düşük noktasını geride bırakıp bırakmadığımız ve yönün bundan sonra yukarı olup olmadığıdır.

Üç önemli unsur

Bu gelişme enteresan bir zamanlama ile Merkez Bankası'nın üç aylık enflasyon raporunu yayımlayacağı günlere denk gelmiştir. Yukarıda bahsettiğimiz gerekçeler faiz yükselişi için ortaya konya da bunların ancak tetikleyici olabileceğini, kalıcı bir yükseliş hareketi için üç unsurun bir araya gelmesi gerektiğini düşünüyorum:

- 1- Faiz indirimlerinin sonuna gelindiğinin net olarak Merkez Bankası tarafından söylenmesi.
- 2- Uluslararası Para Fonu (IMF) anlaşması beklentisinin bitmesi ve Hazine'nin borç yenileme oranını yüksek tutacağını netleşmesi.
- 3- Dünya genelinde uzun vadeli faizlerin yükseliş eğilimine girmesi.

Rapor kritik önemde

Oysa bugün yayımlanacak Merkez Bankası raporunda, hem para politikasında aşağı yönlü esnekliğin korunacağı hem 2010 yılının tamamında politika faizinin indiği noktada tutulacağı gibi ifadelerin yer almasını beklediğimi önceki yazılarımda ifade etmişim. Böyle bir duruşun, bu kez çıktı açığının daha olumsuz gitmesinden değil enflasyon eğiliminin beklenenden daha düşük seyretmesinden kaynaklanacağını da belirtmişim. Ancak tüm bu söylemlere rağmen Merkez Bankası'nın bir-iki küçük indirimden sonra duracağı gibi bir algılama oluşursa bu görüntünün faizlerdeki yükselişi desteklemesi beklenebilir.

Dolayısıyla birinci koşul için bu rapor çok kritik olacaktır.

İkinci koşuldaki gelişmeler ise uzun süredir dikkat çektiğimiz bir risktir ve ne yazık ki gelişmeler olumsuz yönde seyretmektedir. Hazine'nin yüksek bütçe açığından kaynaklanacak finansman ihtiyacını azaltacak başka bir kaynak ortaya çıkmazsa borçlanma baskısının yüksek seyretmeye devam etmesi olası görünmektedir.

ABD vade uzatacak

Üçüncü ve son koşuldaki gelişmeler ise henüz kaygı verici boyutta değildir. Gerçi 6 Ekim'den bu yana ABD ve Avrupa uzun vadeli tahvillerinde 30-40 baz puan civarında artış izlenmiştir ama bunun devam edip etmeyeceği çok belirgin değildir. Ancak ABD Hazinesi'nin borçlanma vadesini mevcut avantajlı faiz seviyelerinden borçlanarak uzatmak için 10 ve 30 yıl vadeli tahvillerle borçlanmaya ağırlık vereceği haberleri önemli bir gelişmedir. Eğer bu yöndeki haberler artar ve böyle bir beklenti güçlenirse o zaman dünya genelinde faiz seviyesinin yükselişe geçtiği gözlenebilir ki, bu durumda ilk iki koşul geçerli olmasa bile bizim faizlerde yukarı baskı yapılabilir. Şimdilik bu konuda söyleyeceklerimiz bunlardan ibaret.

HABERTÜRK GAZETESİ

Yılsonunda enflasyon kaç olacak?

MB Başkanı Yılmaz, önümüzdeki 3 yılda öngörülen rakamları açıkladı. Merkez Bankası Başkanı Durmuş Yılmaz, 2009 yıl sonu enflasyonunun yüzde 70 olasılıkla, orta noktası yüzde 5,5 olmak üzere yüzde 5,0-6,0 aralığında olacağını öngördüğünü bildirdi. Merkez Bankası Başkanı Yılmaz, İdare Merkezinde, bankanın "Enflasyon Raporu"nun tanıtımına ilişkin düzenlediği basın toplantısında, enflasyonun 2010 yılı sonunda ise orta noktası yüzde 5,4 olmak üzere yüzde 3,9 ile yüzde 6,9 aralığında gerçekleşeceğini tahmin edildiğini kaydetti. Yılmaz, enflasyon oranının 2011 yıl sonunda yüzde 4,9, 2012 yılının 3. çeyreğinde ise 4,8 düzeyinde öngörülmesini belirtti.

'Petrol önce 85, sonra 110 dolara çıkacak'

Goldman Sachs, petrolün yıl sonuna kadar 85 doları, 2010 yılında da 110 doları göreceğini öngördü. Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) Dönem Başkanı Jose Botelho de Vasconcelos, petrol fiyatlarının 100 doları bulması halinde OPEC bakanlarının küresel ekonomideki düzelmeyi korumak için Aralık ayında yapacağı petrol üretimini artıracığını söyledi. OPEC Dönem Başkanı ve Angola Petrol Bakanı Jose Botelho de Vasconcelos, dün, Brezilya'ya gitmeden önce yaptığı açıklamada, üretici ve tüketicilerin petrol fiyatlarının 75-85 dolar bandında olmasından memnun olduğunu ve petrol fiyatlarının yüksek olmasının küresel ekonomideki düzelmeyi frenleyebileceğini belirtti. Vasconcelos, "Dengeli fiyatın her zaman iyi olduğunu düşünüyorum. Her zaman dengeli bir pozisyonu savunduk. Gerekli olursa bazı ülkeler piyasaya daha fazla petrol vermeye açık ve bu yapılacak" dedi. "Petrol fiyatının 100 dolara ulaşması halinde OPEC'in 22 Aralık'ta Angola'nın başkenti Luanda'da yapılacak toplantıda OPEC'in petrol üretimini artırması kaçınılmaz olacak mı" sorusuna Vasconcelos, "öyle olacağına inanıyorum. Dengeyi sürdürmek için bu gerekli" yanıtını verdi. OPEC'in üretimi artırmadan önce ilk olarak arz ve talep bakımından petrol piyasası kurallarını koruması gerektiğine işaret eden Vasconcelos, doların değeri düşük kalırken, petrol stoklarının yüksek seyretmeye devam ettiğini kaydetti. Bu arada Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) Baş Ekonomisti Fatih Birol, bugün Londra'da bir konferansta, artan petrol fiyatlarının ekonomideki düzelmeye zarar verdiğini vurguladı. Birol, "Ekonomideki güçlü toparlanmayla, özellikle bu safhada düzelmeye çabaları için önemli bir risk olarak fiyatların yükseldiğini göreceğiz" dedi. Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) Petrol Bakanı Muhammed El Hamli de bugün Moskova'da, petrol fiyatlarının küresel ekonomideki "düzelmeye işaretleri" ve "spekülasyon" yüzünden arttığını söyledi. "Piyasada arz yeterli miktarda karşılandığı için üretimi artırmadan önce dünyadaki ekonomik düzelmeye nasıl olduğunu beklemeli ve görmeliyiz" diyen El Hamli, küresel petrol talebinin gelecek yıl günlük 700 bin varile kadar artabileceğini ifade etti. Dünya petrol üretiminin üçte birini yapan OPEC, geçen yıl Temmuz ayında 147 dolarla tüm zamanların en yüksek seviyesini gören petrol fiyatının, küresel ekonomik kriz yüzünden yüzde 70 değer kaybetmesi üzerine Eylül 2008'den itibaren üretimini kısmış ve günlük petrol üretimini 4,2 milyon varil azaltma kararı almıştı. Irak hariç OPEC'in 11 üyesi günlük petrol üretimini bu yılın başından itibaren 24 milyon 845 bin varil olarak sabitlemiş bulunuyor. GOLDMAN SACHS'TAN TAHMİN Öte yandan Goldman Sachs, dünyanın ikinci büyük enerji tüketicisi Çin'in güçlü dizel talebi nedeniyle ham petrol fiyatının yıl sonuna kadar 85 dolar ulaşacağı tahmininde bulundu. David Greely başkanlığındaki uzmanların hazırladığı ve bugün açıklanan 23 Ekim 2009 tarihli raporda, Çin'in petrol talebinin arttığı ve ABD petrol talebinin geride kaldığı kaydedildi. Çin'in petrol talebinin artmasının ham petrol fiyatlarına yukarı yönlü baskı uyguladığının görüldüğü belirtilen raporda, Çin'in ekonomisinin üçüncü çeyrekte yüzde 8,9 büyümesi yüzünden rafine ürün talebinin günlük 600 bin varil arttığı ifade edildi. Raporda, bu yıl dördüncü çeyrekte petrolün varil fiyatının ortalama 82,50 dolar ve 2010 yılında 110 dolar olacağı öngörüldü.

Bu yıl yüzde 79 artan petrol fiyatları 21 Ekim'de 82 dolara çıkarak yılın en yüksek seviyesini gördü. Geçen hafta cuma günü 80,50 dolar olan ABD ham petrolünün varil fiyatı Aralık ayı teslimi bugün 80,45 dolardan işlem görüyor. Londra Brent tipi ham petrolün varil fiyatı da 79,04 dolardan satılıyor.

Ran Lojistik hisselerine büyük ilgi

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda (İMKB) 18 ay sonra ilk halka arz yapıldı.

Ran Lojistik Hizmetleri AŞ'nin dün saat 11.00 itibarıyla İMKB Birincil Piyasa'da başlayan Borsa'dan satışında yoğun ilgi yaşandı. Hisse kodu RANLOBE olan Ran Lojistik'in 2,86 TL olan baz hisse fiyatı 3,16 liraya yükseldi. Sermaye artırımına giden ve sermayesinin yüzde 25,2'sini halka arz eden şirketin hisselerine tavan fiyat olan 3,16 TL'den 6,6 milyon lot alım talebi geldi.

Baz fiyattan büyüklüğü 9 milyon 152 bin lira olan halka arza, ilk gün halka arz tutarının yaklaşık 2,3 katı olan 20 milyon liralık talep oluştu. Halka arzla ilgili açıklama yapan Ran Lojistik Yönetim Kurulu Başkanı Ramiz Benli, "Borsa yatırımcısı, Ran Lojistik hisselerine beklediğimizin üstünde ilgi gösterdi. Çok mutluyuz. 18 ay sonra Borsa yatırımcısını İMKB'yle yeniden buluşturan, Ran Lojistik'e gösterilen ilgi için tüm yatırımcılara teşekkür ediyoruz. Onların bu ilgisi, ne kadar doğru bir karar verdiğimizizi de gösterdi. Biz de yatırımcılarımızı mutlu etmek için elimizden geleni yapacağız." diye konuştu.